יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 106 | Łódź, Poniedziałek 8 maja 1933 r. | עלפטער יאהרגאנג | לאדז, מאנטאג, י״ב אייר תרצ״ג | № 106

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

היינט—וואהלען פון מלוכה-פרעזידענט

וואַרשאַ, 7 (טעלעפאָניש)

היינט, מאָנטאָג, דעם 8 ד. ח. אינדער-פריה קומט פאָר די נאַציאָנאַלע פערזאמלונג, אויף וועלכע עס וועט געוועהלט ווערען דער נייער פּוילישער מלוכה-פּרעזידענט.

(פּרטים -- 3 זייט)

ווידער פערהאַלטען 46 יודישע טוריסטען

אויף דער סיריש-פּאַלעסטינישער גרעניץ

ירושלים, 7 (ימ״א טעלעגראַפיש).

אויף דער סיריש-פּאַלעסטינישער גרעניץ זענען פערהאַלטען געוואָרען 46 יודישע טוריסטען, וועלכע האָבען זיך אויף אַנ׳אומלעגאַלען אופן געוואָלט אריינבעקומען קיין ארץ-ישראל.

יודישע ארבייטער זענען הפקר

מ׳קען זיי ארויסוואַרפען אהן ענטשעדיגונג

אינסבּרוק, 7 (ימ״א טעלעגראַפיש).

די אַרבייטער-געריכטען אין דייטשלאנד האָבען בעשטעטיגט, אַז יודישע ארבייטער קענען בעזייטיגט ווערען אָהן שום ענטשעדיגונג.

אין אַמעריקאַ וואַקסט די אַנטי-דייטשע פּראָפּאַגאַנדע

ניו-יאָרק, 7 (ספּ. טעל.).

אויף די שפּאַלטען פון דער אַמעריקאַנישער פּרעסע האָט זיך לעצטענס ווידער פערשטאַרקט די אַנטי-דייטשע פּראָפּאַגאַנדע.

דער עיקר פיהרט די דאָזיגע פּראָפּאַגאַנדע די פרוי פון׳ם בעריהמטען אַמעריקאַנער ראָמאַניסט, סינקלער לואיס.

די פרוי סינקלער האָט פערבראַכט לאַנגע יאָהרען אין דייטשלאַנד און דערייבער ווערען איהרע אַנטי-דייטשע אַרטיקלען, אין וועלכע עס זעהט זיך אַרויס אַ גרויסע בעקאַנטקייט אין די דייטשע פערהעלטענישען — שטאַרק געלעזען.

פראַנקרייך פּראָטעסטירט

געגען דעם פערבאָט פון פערקויפען פראַנצויזישע צייטונגען אין דייטשלאַנד

פּאַריז, 7 (ספּ. טעל.).

דאָס אויסערן-מיניסטעריום האָט פערעפענט-ליכט שבת בייטאָג פאָלגענדען קאָמוניקאַט:

אין שייכות מיט׳ן פערווערען אַ רייה פראַנ-צויזישע צייטשריפטען אין דייטשלאַנד, האָט דער פראַנצויזישער אַמבאַסאַדאָר אין בערלין, פראַנ-זואַ פּאָנסע בעקומען אַנ׳אויפטראַג צו פּראָטעסטי-רען געגען דער דאָזיגער פעראָרדענונג.

מ׳דאַרף זיך ריכטען, אַז די פראַנצויזישע רע-גירונג וועט אַרויסגעבען אַנ׳עהנליכע פעראָרדנונג געגען געוויסע דייטשע בלעטער, אויב דער פּראָ-טעסט וועט נישט ברענגען צו אַ פּאָזיטיווען רע-זולטאַט.

פּאַריז, 7 (ספּ. טעל.)

די גרויסע פראַנצויזישע צייטונג „לע זשור-נאַל" איז פערבאָטען געוואָרען אין דייטשלאַנד.

היטלער׳ס שליח, ראָזענבערג

האָט נישט קיין גרויס מזל ביי די ענגלענדער

לאָנדאָן, 7 (ספּ. טעל.)

בנוגע דעם וויזיט פון היטלערס פערטרוי-אונגס מאַן, ראָזענבערג, אין לאָנדאָן, דערוויסט מען זיך קודם כל, אַז דער וויזיט האָט אַ פּראָפּאַ-גאַנדע-צוועק.

ראָזענבערג בעמיהט זיך מיט כל הכּוחות „אויפצוקלערען" די ענגלישע עפענטליכע מיינונג און צו דערווייזען די הויכמוטיגקייט פון דער היטלעריסטישער נאַציאָנאַלער בעוועגונג.

צו דעם צוועק בעמיהט ער זיך צוזאַמענצו-טרעפען מיט בעדייטענדע ענגלישע פּאָליטיקער, מיט פּראָמינענטע פּערזענליכקייטען פון די ווירט-שאַפטס-ספערען און מיט די הויפּט-פאָרשטעהער פון דער ענגלישער אינדוסטריע.

ער וועט אויך קאָנפערירען מיט׳ן אָנפיהרער פון די קאָנסערוואַטיווע, באָלדווין.

דערווייל מאַכט איהם די פּרעסע אַ נישט ספּעציעל גוטען קבלת-פּנים.

„ניוס קראָניקל" שרייבט פּראָסט-פּשוט:

„דער פאָרשטעהער פון היטלערן וועט זיך גיך דערוויסען, אַז די נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישע רעגירונג אין דייטשלאַנד האָט גענומען אַלץ, בכדי אין משך פון 3–4 וואָכען פולשטענדיג צו בעגראָ-בען די ענגליש-דייטשע פריינדשאַפט, וואָס האָט געהאַלטען ביים געבוירען ווערען נאָך 12 יאָהר אַרבייט... אַלס געניגענדע סיבּה דערצו איז דאָס, וואָס עס טוט זיך איצט אָפּ אין דייטשלאַנד — די רדיפות אויף יודען, און די שטעלונג פון דייטש-לאַנד לגבּי דער ענטוואָפענונגס-קאָנפערענץ אין גענף".

דער ארבייטער-פראָנט אונטער׳ן פּראָטעק-טאָראַט פון... היטלערן

בערלין, 7 (ספּ. טעל.) דעם 10 מאַי וועט פאָרקומען אַ קאָנגרעס פון׳ם אָזיגערופענעם „אַרבייטער-פּראָנט" אונטערן פּאַטראָנאַט פון׳ם קאַנצלער היטלער.

דער דאָזיגער קאָנגרעס זאָל שטיין אונטערן צייכען פון אויסגלייכען די אינטערעסען פון אַר-ביים און קאַפּיטאַל לויט דער נאַציאָנאַל-סאָציאַ-ליסטישער טעאָריע.

אין דעמזעלבען טאָג וועט אין בערלין עפענטליך פערברענט ווערען די מאַרקסיסטישע, „אַמאָראַלע" און פּאַסיפיסטישע ליטעראַטור.

היטלעריסטישע סטודענטען האָבען נעכטען צוגענומען פון אַלע ביבליאָטעקען אויף לאַסט-אויטאָס צום פערברענען די ווערק פון מאַרקס, בעבעל, לאַסאַל, טאָמאַס און היינריך מאַן, פער-סטער, אופּטאָן סינקלער, טאָלער. שלום אש, באַר-בּיס, לודוויג, פויכטוואַנגער, רעמאַרק, אַרטור שניצלער, אַרנאָלד און סטעפאַן צווייג, קויטסקי, לענין, סטאַלין, זינאָוויעוו, ראַטענוי.

ספּעציעלע אויפמערקזאַמקייט איז געלייגט געוואָרען אויפ׳ן וויסענשאַפטליכען אינסטיטוט פון מאַגנוס הירשפעלד, פון וואַנען אַלע ביכער זענען צוגענומען געוואָרען. דעם אינסטיטוט גופא האָט מען געשלאָסען.

אינטערווענץ אין גענף פון די שטאַטסלאַווער יודען

זייער לאַגע איז אַ שרעקליכע

אינסבּרוק, 7 (ימ״א טעלעגראַפיש)

די שטאַטסלאַווער יודען געפינען זיך אין אַ שרעקליכער לאַגע. זיי האָבען בעשלאָסען צו שי-קען אַ דעלעגאַציע קיין גענף צו אינטערווענירען ביי דער פעלקער-ליגע.

דייטשע בוכהענדלער אַנגע-שלאָסען אין היטלעריסטישען פראָנט

בערלין, 7 (י.ט.א. טעלעגראַפיש)

די בוכהענדלער האָבען בעשלאָסען, נישט אָנצונעמען קיין ביכער פון יודישע מחברים, און זיך צו פעראייניגען מיט׳ן נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטי-שען פראָנט.

אויך דאַנציג געהט שוין

אין היטלערס דרכים

דאַנציג, 7 (ימ״א טעלעגראַפיש)

פון דאַנציגער פּאָליטעכניקום איז בעזיי-טיגט געוואָרען אַ פּראָפעסאָר אַנ׳אַרכיטעקט וועל-כער שטאַמט פון יודען און אַ יודישער בעמיקער.

יודישע האַנדווערקער אין דאַנציג

בעטען שוץ געגען די היטלעריסטען

וואַרשאַ, (י.ט.א.) נעכטען האָט אַ דעלע-גאַציע פון יודישע האַנדווערקער, פּוילישע בירגער, וואָס וואוינען אין דאַנציג בעזוכט דעם סעקרע-טאַריאַט פון פּרעזידיום פון פעראייניגטען קאָמיטעט צו בעקעמפען די רדיפות אויף יודען אין דייטש-לאַנד און האָט פאָרגעשטעלט די טראַגישע לאַגע פון די דערמאָנטע האַנדווערקער, וועלכע ווערען גערודפט דורך די היטלעריסטען אין דאַנציג. די דעלעגאַציע האָט געבעטען דעם קאָמיטעט צו אינטערווענירען ביי די ענטשפּרעכענדע אינסטאַנ-צען וועגען פערלייכטערען זייער גורל.

היינט צום לעצטען מאָל! די גרויסע פּאָפּולערע פאָלקס-פאָרשטעלונג אין „סקאַלא"

מיט די גרויסע אַמעריקאַנער קינסטלער

לוסי און מישא גערמאַן

(זעה זייט 5)

נאָך קורצע און שווערע ליידען איז געשטאָרבען אין וואַרשאַ, מיין געליבטער מאַן, אונזער טייערער און אונפערגעסליכער פאָטער, שוויגערפאָטער, גרויספאָטער, ברודער, שוואָגער און פעטער

נ. ע.

יעקב שמואל זילבערשטראַס

ב״ר אהרן

איז עלטער פון 60 יאָהר.

וועגען דעם טאָג פון דער לויה וועט בעזונדערס מיטגעטיילט ווערען.

די איז טיפע טרויער פערבליבענע פאַמיליע.

די פערוואַלטונג פון דער חברה נושאי המטה׳ פל. וואָלנאַשצי 3 מאַכט בעקאַנט, אַז הײַנט, יום ב׳ אמור, פּינקטליך 8 אָוונט קומט פאָר אין פעראיין אַ הזכּרה צו די שלושים פון פערשטאָר-בענעם פערוואַלטונגס-מיטגליד

נ״ע אברהם מנחם

וויינטרויב

צו וועלכע מען לאַדעט איין אַלע מיט-גלידער און די פאַמיליע פון נפטר.

מיט המספּדים טרעטען אַרויס די ה״ה בינם אָפּאָטאָסקי און יצחק זעליג.

די פערוואַלטונג

ובו ראשם

פּרגזעס יוסל הושאַנאָווסקי.

אויגען - קליניק

מיט שטענדיגע בעטען פון

Dr. B. Donchin

פּיאָטריקאָווער 90, טעלעפ. 221-72

נעהמט אָן שטענדיגע אויגען-קראַנקע (צוועק אָפּעראַציע א. ז. וו.), ווי אויך אַמבולאַטאָרישע פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אָוונט.

אלג. עלעקטריציטעט-געזעלשאפט (א.ע.ג.)

ווארפט ארויס אלע יודען פון איהרע אונטערנעמונגען

א.ע.ג. איז געגרינדעט געווארען פון ראטענוי'ס פאטער

אינסברוק, 7 (יט"א טעלעגראפיש)

די אלגעמיינע עלעקטריציטעטס-געזעלשאפט א. ע. ג. אין בערלין, וועלכע איז געגרינדעט געווארען פון ראטענוי'ס פאטער, האט בעשלאסען ארויסצוווארפען אלע יודען פון איהרע אונטערנעמונגען.

פארזיצער פון דער רייכסטאג-פראקציע דייטש-נאציאנאלע — בעגאנגען זעלבסטמארד

בערלין, 7 (ספ. טעל.).

דער לאנג-יעהריגער רייכסטאג-דעפוטאט און פארזיצער פון דער דייטש-נאציאנאלער פראקציע, ד"ר אבערפאהרער האט זיך היינט ארייגעשאסען א קויל אין קאפ.

ער איז לעצטענס אוועק פון זיין אמט, מחמת א קאנפליקט מיט הוגענבערג'ן.

אלט איז ער געווען 52 יאהר און איז געווען מיטגליד אין רייכסטאג פון דעם יאהר 1920.

דער צוציהונגס-כח פון היטלערן

בערלין, 7 (ספ. טעל.).

אין רעזולטאט פון די אונטערהאנדלונגען צווישען דער לייטונג פון דער היטלער-פארטיי און דעם פארזיצער פון דעם וויכטיגסטען פערבאנד פון די דייטשע מלחמה-אנטיילנעהמער „היפהויזער-בונד“, גענ. הארן, איז געקומען צו אן אונטערארדענונג פון דעם פעראבאנד צו דער הויפט-לייטונג פונ'ם קאנצלער היטלער.

הויכע בעאמטע פון אויסערן-מיניסטעריום

פאהרען ארויס קיין מאסקווא

ווארשא, 7 (טעלעפאניש)

קומענדיגע וואך פאהרען ארויס קיין מאסקווא אין דינסט-אנגעלעגענהייטען דער לייטער פון דער מזרח-אפטיילונג ביים אויסערן-מיניסטעריום טאדעאוש שעטצעל און דער לייטער פון דער פערזאנאלער אפטיילונג ביים אויסערן-מיניסטעריום וויקטאר דרימען.

היטלער רעדט אויפ'ן שטורם-מיסטעז-צוזאמענפליה אין קיל

בערלין, 7 (ספ. טעל.)

אויף דעם היינטיגען צוזאמענפליה פון די היטלעריסטישע שטורם-אפטיילונגען אין קיל זענען אנגעקומען 45 טויזענד שטורמער.

די דעפילאדע פאר היטלערן וועלכער איז אנגעקומען פון בערלין, האט אפגענומען דער שעף פונ'ם היטלער-שטאט רעם.

צו די פערזאמעלטע האט געהאלטען א רעדע היטלער, וועלכער האט דערקלעהרט, אז די צאהל ארגאניזירטע שטורמיסטען דערגייט ביז 600 טויזענד.

ווייטער האט ער געזאגט, אז דער הויפט-ציל פון דער רעגירונג איז דאס דערוויטערען דאס ביין, וועלכעס איז א רעזולטאט פונ'ם רעזשים פון 1918, און וואס א דאנק איהם האט דייטשלאנד דורכגעמאכט א סך צרות און דער-עיקר— געווארען שוואך.

250 יודישע ארבייטער ארויסגעווארפען פון בערימטער שיך-פאבריק „לייזער“

אויסלענדישער פערטרעטער פראטעסטירט שארף

אינסברוק, 7 (יט"א טעלעגראפיש).

פון בערלין טיילט מען מיט וועגען א גרויסען קאנפליקט אין דער בעקאנטער שיך-פאבריק „לייזער“, וועלכע איז צוליב די לעצטע געשעהענישען אין דייטשלאנד איבערגאנגען צו א שווייצארישער פירמע.

די נאציאנאל-סאציאליסטען האבען פון דעם שווייצער פערטרעטער געפאדערט צו בעזייטיגען די 250 יודישע ארבייטער און אנגעשטעלטע. פון דער שווייץ איז געקומען א פערטרעטער און פאר-געלעגט די דערמאהנטע יודישע ארבייטער צו געבען אן אנטשעדיגונג צו 300 מארק יעדען. די נאצי-סאציאליסטען האבען אפילו געפאדערט, צו בעזייטיגען די יודישע ארבייטער אהן שום ענטשעדיגונג.

דער פערטרעטער קלוינער האט איבערגעשיקט א טעלעגראמע צו דער שווייצער רעגירונג, אין וועלכע זי פראטעסטירט שטארק געגען דער דאזיגער סקאנדאליעזער האנדלונג.

יודישע סוחרים פערקויפען אויס זייערע סחורות און לויפען וואו די אויגען טראגען

מאסען יודישע געשעפטען געהען איבער אין נישט יודישע הענד

אינסברוק, 7 (י.ט.א. טעלעגראפיש)

מאסען יודישע געשעפטען, הויפטזעכליך אויף דער פראווינץ, געהען איבער אין נישט יודישע הענד. זיי קויפען אויס די סחורה בחצי חנם, כדי צו האבען אויף רייזע-הוצאות קיין אויסלאנד.

טעותים, וואס די היטלער-לייט מאכען

זיי האבען געשלאגען פרעמדע דיפלאמאטען אין דאנציג

דאנציג, 7 (טעלעפאניש).

ווי מען דערוויסט זיך פון היגע דייטשע פאליטישע קרייזען, איז דא פארגעקומען א פערטרויליכע פערזאמלונג פון דער קאנסולארער קערפערשאפט, וואס אמטירט אין דאנציג.

אויף דער דאזיגער פערזאמלונג איז ארומגערעדט געווארען די סיטואציע, וואס איז געשאפען געווארען צוליב דעם, וואס די היטלער-לייט האבען געשלאגען דעם מעקסיקאנישען קאנסול זאווערס און דעם בראזיליאנישען וויצע-קאנסול, באראבארא. די היטלעראווצעס האבען די דאזיגע 2 דיפלאמאטען מערדעריליך צושלאגען, מיינענדיג, אז זיי האבען צו טון מיט יודען...

פרעז. רוזוועלט ערב א שארפען קאנפליקט מיט זיין פארטיי

לאנדאן, 7 (ספ. טעל.)

די פרעסע איז מודיע פון וואשינגטאן, אז דיאנפיהרער פון די דעמאקראטען אין רעפרעזענטאנטען-הויז טענה'ן בפה אחר, אז דאס אויסשטרייכען אדער רעדוקציע פון די מלחמה-חובות, וואס זאל פראפאנירט ווערען דורך רוזוועלט'ן, וואלט געגליכען זיין צו א פאליטישען זעלבסטמארד.

די פיהרער פון די דעמאקראטען, וועלכע דארפען אפהאלטען א קאנפערענץ מיט רוזוועלטן, זענען איבערצייגט, אז אזא מין פראפאזיציע וואלט ארויסגערופען א רעוואלוציע פונ'ם קאנגרעס געגען רוזוועלטען.

דריי פערטעל פונ'ם פארלאמענט זאל זיך האבען מתחייב געווען אונטערצושטיצען פארשלאגען בנוגע רעדוצירען די חובות.

בעשלוס פון דער דייטשער צענטרום-פארטיי

בערלין, 7 (ספ. טעל.).

די בעראטונגען פון דער צענטרום-פארטיי, וואס האבען געדויערט 2 טעג, האבען זיך פערענדיגט מיט'ן אננעהמען א בעשלוס, אין וועלכען עס ווערט אויסגעדריקט די גרייטקייט מיטצוארבייטען מיט אנדערע גרופירונגען פון נאציאנאלען פראנט, וועלכע פיהרען א קאמף וועגען דעם כבוד, פרייהייט און גלייכבערעכטיגונג מיט אלע פעלקער.

אין שייכות דערמיט, וואס דער געוו. קאנצלער ברינינג איז אויסגעוועהלט געווארען אלס פרעזעס פון דער צענטרום-פארטיי, שרייבט די „דייטשע טאגעסצייטונג“, דאס דער דאזיגער וואהל איז ספעציעל כאראקטעריסטיש דערמיט, וואס אין די לעצטע חדשים זענען געווען שטארקע חלוקי-דעות צווישען ברינינג'ן און די אפיציעלע אנפיהרער פון דער פארטיי.

ברינינג זאל האבען בעקומען ווייט-גייענדע פולמאכטען אין דער ריכטונג פון רעארגאניזירען די פארטיי.

די מיטגלידער פון דער פארטיי אין רייכסטאג האבען אויסגעדריקט זייער גרייטקייט צו אפגעבען זייערע מאנדאטען צו דער דיספאזיציע פון דער פארטיי.

„שייטערהויפענס — צום רוהם פון דייטשען גייסט“

אינסבריק (יט"א) די פארבערייטונגען אין גאנצען לאנד צום אויטא-דא-פע פון יודישען בוך, וואס וועט פארקומען דעם 10-טען מאי, זענען אין פולען גאנג. דער בערלינער סטודענטען-פערבאנד האט זיך געווענדעט צו א גאנצער רייה פירמעס און געזעלשאפטען וועגען איבערגעבען אין זייער רשות אויף די טעג פון 8-טען און 9-טען ה. ח. לאסט- און פערזאנען-אויטאס, אויף וועלכע מען זאל צוזאמענפיהרען אין דייטשען סטודענטען-הויז די „מארקסיסטישע און יודישע ביכער“, וואס זענען בעשטימט פערברענט צו ווערען. דער ענטשפרעכענדער אויפרוף פון בערלינער סטודענטען-פערבאנד ענדיגט זיך מיט די ווערטער: „נאך דעם 10-טען מאי זאל אין קיין שום פריוואטער אדער סטודענטען-ביבליאטעק זיך נישט געפונען קיין אונדייטש בוך“. שייטערהויפענס פאר די יודישע ביכער וועלען אויפגעשטעלט ווערען אין אלע אוניווערזיטעטס-שטעט אויף די גרעסטע פלעצער. דאס פערברענען די ביכער וועט זיין פערבונדען מיט פערשידענע פייערליכקייטען „צום רוהם פון דייטשען גייסט“.

די ביכער-זאמלונגען געהען נישט דורך אהן אינצידענטען אין יודישע הייזער, די סטודענטען-זאמלער פון דער „שמוציגער יודען-ליטעראטור“ מיידען אויך נישט אויס יודישע הייזער. אפט קענען זיך יודען נישט אויסדרעהען מיט'ן תירוץ, אז זיי האבען נישט קיין ביבליאטעקען. די ברוינע ביכער-וואנדאלען געהען אריין מיט געוואלד אין די וואוינונגס-צימערן און נישטערן דורך, וואו זיי טרעפען א ביכער-שאפע, צונעהמענדיג אלץ, וואס זיי קוואליפיצירען אויפ'ן ארט אלס „יודיש“ אדער „מארקסיסטיש“.

וויכטיגער בעשלוס פון אינערן מיניסטעריום

וועגען אזיל-רעכט פאר פליטים פון דייטשלאנד

ווארשא, (יט"א) פרייטאג ביטאג האט א דעלעגאציע פון פאראייניגטען יודישען קאמיטעט צו בעקעמפען די רדיפות אויף די יודען אין דייטשלאנד מיט דעפ. ווישליצקי בראש בעזוכט דאס אינערן מיניסטעריום און אפגעהאלטען א לענגערע קאנפערענץ וועגען דער לאגע פון די פליטים פון דייטשלאנד, און קודם כל וועגען די דייטשע בירגער, וואס קומען זוכען שוץ אין פוילען. אויף דער קאנפערענץ איז געקומען צו א הסכם, אז דאס אינערן-מיניסטעריום וועט אין גיכען ארויסגעבען א צירקולאר צו דער אדמיניסטראטיווער מאכט פון גאנצען לאנד וועגען נישט מאכען קיין שוועריגקייטען ביים געבען פאליטישען אזיל-רעכט די דייטשע בירגער, וואס אנטלויפען פון דייטשלאנד קיין פוילען ווי אויך וועגען דער פראגע פון פעסטשטעלען די בירגערשאפט פון פוילישע בירגער, וואס וואוינען אין דייטשלאנד און וועלכע פיגורירען היינט-צו-טאג אלס שטאטסלאזע.

דאס פראבלעם פון מלחמה-חובות

פאריז, 7 (ספ. טעל.)

היינט האט הערייא געהאט א לענגערען געשפרעך מיט'ן האנדעלס-מיניסטער, וועלכען ער האט אינפארמירט וועגען וואשינגטאנער געשפרעכען. די פראנצויזישע רעגירונג איז דעצידירט, אין פאל פון א נייער ירידה פון דאלאר, איינצופיהרען פאר'ן שוץ פון פראנצויזישען מארק צושלאג-צאל-אפצאהלען, קאמפענסאציאנעלע.

פאריז, 7 (ספ. טעל.)

„לע מאטען“ האלט, אז הערייא איז צוריקגעקומען א נאך מעהר איבערצייגטער אין דער נויטיגקייט פון צאהלען דורך פראנקרייך די פערלענגטע דעצעמבער-ראטע.

דער דעלעגאט פון פראנקרייך האלט נעמליך אז נאכ'ן איינצאהלען די דאזיגע ראטע, וועט רוזוועלט בעקומען פון קאנגרעס פולמאכטען, וואס וועלען איהם דערלויבען ענדגילטיג צו ערלעדיגען דאס חובות-פראבלעם אויף אן אופן, וואס וועט זיין גינסטיג פאר די פראינטערעסירטע צדדים.

הערייא'ס קאנצעפציעס זענען אפהענגיג פונ'ם מצב פון די פראנצויזישע מלוכה-פינאנצען און, קודם כל, פון דער געזעלשאפטליכער מיינונג, וועלכע איז אין דעם רוב מנין ובנין פיינדליך לגבי דעם וואסער-נישט-איז צאהלען פון די מלחמה-ח'בות.

פאריז, 7 (ספ. טעל.)

לויט'ן נייעם אמעריקאנישען פראיעקט, דארפען די פער'חובטע מלוכה'ס דורכפיהרען אן איינמאליגע יעהרליכע איינצאהלונג – איין דריטעל אין גאלד, איין דריטעל אין אבליגאציעס און דעם רעשט אין פאפירען, וועלכע דס זאל רעאליזירען דאס אינטערנאציאנאלע אויסצאהל-באנק.

היינט און פאלג. טעג!

פיקאנטער פיל מיט הומאר און קאמישע סיטואציעס פילם, אונטער'ן נאמען:

גן-עדן פון שטיפעריגס

רעזשי: Mac Fritz אין די הויפט-ראלן:

ANNA ONDRA

KAROL LAMACZ

אויסער'ן פראגראם: קלאנג-צוגאבע און אקטועליטעטען פון לאנד.

נעכסטער פראגראם: „זוהן פון אינדיען“ מיט Ramon Novarro

אנהויב 4.30 נ"מ; שבת, זונטאג 1 בייטאג. הנחה-בילעטען גילטיג אהן בעגרענצונגען

Dr.

Wajnberg

ספעציאליסט פון לונגען- הארץ- און סקלעראז-קראנקהייטען

ציגעל-גאס 11, טעל. 126-02

נעמט אן פון 9—10 פריה, 3—4 און 8—9 אוו.

פאר גאלד, בריליאנטען, זילבער, שמוקען

גאלד, בוזשוטעריע און לאמבארד-קוויטעס

צאהלט די העכסטע פרייזען

איזידאר פיאלקא

פיעטריקאווער 7.

אלע דארפען וויסען!

צום זומער סעזאן בעקומט איהר רעשטען

פון די בעסטע קוואליטעטען ביליצער, טאמאשאווער און אנדערע נייעסט - מאדערנסטע מוסטערען פון הערען- און דאמען-שטאפען

פאר מענער אויף אנציגער, אויף פאלטענס

פאר דאמען אויף פאלטענס, אויפקאסטיומען

מיט 30% ביליגער

קומט און איבערצייגט אייך!

נור ביי

בערענקט דעם אדרעס

R. SZCZĘŚLIWY

5 נאוואמיעסקא 5, פראנט, 2. שטאק.

דער פּרעזידענט — די פערקערפּערונג פון דער מלוכה־אידעע

אין אַלטען ענגלאַנד איז עס געשאַפען געוואָרען דאָס וואָרט וועגען „ביטערען ברויט", וואָס עס מוז עסען די אָפּאָזיציע. אויב דאָס דאָזיגע ברויט איז אַמאָל געווען כלל ביטער, איז עס אין היינטיגען פּוילען ביטער ווי גאַל. ביי אונז איז דער גורל פון דער אָפּאָזיציע ווירקליך זעהר אַ האַרבער. ביי אונז בעטראַכט מען די אָפּאָזיציע נישט אַלס געגנער פון דער אידעע פון יענער רעגירונג. נאָר אַלס געגנער פון דער מלוכה. שוין נישט רעדענדיג וועגען דער רעגירונג און פון די בעזונדערע מיטגלידער פון דער רעגירונג — זיי זעהען אין יעדען אָפּאָזיציאָניסט, לאָמיר זאָגען, אין אַן אָפּאָזיציאָנעלען דעפּוטאַט, ממש אַ פּערזענליכען שונא, מיט וועלכען מען דאַרף נישט האָבען קיין שום מגע משא, וועלכען מען דאַרף אויסמיידען אַפילו אין פּריוואַטע בעציהונגען. דער מיניסטער־קאַבינעט איז ביי אונז אָפען בלויז פאַר די אויסדערוועהלטע פון דער רעגירונגס־פּאַרטיי, אָבער נישט פאַר די ווידערשפּענסטיגע געגנער פון סיסטעם און פון דער ריכטונג. אָבער אַזאַ בעציהונג צום פּאָליטישען געגנער בעגרעניצט זיך נישט בלויז מיט דער רעגירונג, זי ווערט פּראַקטיצירט אויך אין די פּאַרלאַמענטאַרישע קרייזען גופא. אַ מיטגליד פון רעגירונגס־קלוב קוקט אויף דעם קאָלעגע פון דער אָפּאָזיציע שיער נישט ווי אויף זיין פּערזענליכען שונא. עס איז נישט נאָר נישטאָ קיין צוזאַמענאַרבייט, נאָר אַפילו קיין צוזאַמענלעבען איז אויך נישטאָ.

פונוואַנען נעמט זיך אַט אַזאַ מאָדנע בעציהונג?

סיידען נאָר פון מאַנגעל אין געהעריגער פּאָליטישער שולע און אין גענוגענדער אויסבילדונג. ווי אַנדערש פערשטייט מען די ראָל פון דער אָפּאָזיציע אין ענגלאַנד. זיכער וויל אויך דאָרט יעדע רעגירונג בעסער האָבען צו טון מיט איהרע אָנהענגער, אַט די, וועלכע פערלייכטערען איהר די שווערע אַרבייט פון רעגירען. אָבער יעדע רעגירונג און יעדער דעפּוטאַט פון דער רעגירונגס־פּאַרטיי אַנערקענט, אַז די אָפּאָזיציע פיהלט אויס אַ זעהר וויכטיגע און נוצליכע פונקציע, איהר פונקציע בעשטייט אין קאָנטראָלירען די רעגירונג, פערשטייט זיך, נישט אין זין פון אַכטונג געבען אויף איהר ערליכקייט, אַזאַ וואַכזאַמקייט איז נישט נויטיג, עס גייט וועגען דער קאָנטראָלע איבער דער פּאָליטיק פון דער רעגירונג, און פון אַלע שריט איהרע פון שטאַנדפּונקט פון מלוכהשער צוועקמעסיגקייט. קיינער האַלט זיך נישט פאַר פעהלערלאָז, און יעדע מאַכט, וועלכע געפינט זיך נאָר אין די הענד, וויז אָרער קאָן זיין אַ נסיון לכל הפחות אויף פערלירען די פעהיגקייט צו זעלבסטקריטיק. אַט די פונקציע ערפילט די אָפּאָזיציע דערמיט, וואָס זי צווינגט מיפער זיך צו פערטראַכטען און גרינדליך צו בעהאַנדלען יעדען שריט, איידער ער ווערט בעשלאָסען.

דעריבער איז אין ענגלאַנד די אָפּאָזיציע ווי אַ טייל פון דער רעגירונגס־פּאַרטיי און ווערט בעהאַנדעלט פונקט אַזוי ווי די רעגירונגס־פּאַרטיי. עס איז נישטאָ קיין שאַרפע גרעניץ צווישען דער מעהרהייט פון דער רעגירונג, און דער מינדערהייט פון דער אָפּאָזיציע. בלויז ביידע טיילען שטעלען מיט זיך פאַר אַן אָרגאַנישע איינהייט. אויב מען רופט טיילמאָל די אָפּאָזיציע די „געטרייע פון זיין קעניגליכער מאַיעסטעט", ליגט אין דאָזיגען וויץ אַ קערן פון אמת. און ווירקליך, די אָפּאָזיציע ווערט נישט בעטראַכט און בעטראַכט זיך נישט אַליין אַלס געגנער פון יענעם פאַקטאָר, פון מלוכה־מאַכט און פון מלוכה־אויטאָריטעט, וועלכער איז סטאַביל און ווערט נישט בעריהרט דורך קיין שום ענדערונג. אין דאָזיגען פאַקטאָר זעהט מען אין די מאַיעסטעט פון דער מלוכה, וועלכער ווערט אַרומגערינגעלט דורך אויסבעדינגטען אַכטונג.

אַזאַ בעציהונג לגבי דעם הויפּט פון דער מלוכה הערשט נישט בלויז אין די מאָנאַרכיסטישע לענדער, נאָר אויך אין די רעפּובליקעס. דער פּרעזידענט פון דער רעפּובליק געפינט זיך אויסער דער ספערע פון דער אָפּאָזיציע, הגם ער גייט שטענדיג מיט דער מעהרהייט, בעשטעטיגענדיג די געזעצען, וואָס זענען דורך דער מעהרהייט אָנגענומען געוואָרען און האַנדלענדיג צוטרוי צו דער רעגירונג, וועלכע די מעהרהייט האָט געשאַפען. דעם פּרעזידענט שלעפּט קיינער נישט אַריין אין דעם שפּיל פון דער אָפּאָזיציע, און ער שטייענדיג פאַר דער מעהרהייט און ערפילענדיג איהרע ווילען, נעהמט אָבער נישט קיינמאָל נישט אָן די מעהרהייטס־פּאַרטיי. אַפילו אין אַזאַ געזעלשאַפט, וואָס איז פול מיט ברויזענדיגען טעמפּעראַמענט ווי די פראַנצויזישע, טרעפט גאַנץ זעלטען, אַז די אָפּאָזיציע זאָל זיך ווענדען געגען דעם מלוכה־פּרעזידענט. סיידען אין אַזאַ פאַל, ווען דער פּרעזידענט איז אַ פערביסענער פּאַרטיי־מאַן, אַז אַפילו אויף זיין הויכען פּאָסטען קאָן ער זיך נישט אויפהויבען איבער די ענגע אינטערעסען פון איין פּאַרטיי און פון איין פּאָליטישער ריכטונג.

מילעראַן, וועלכער האָט, ווערענדיג צום ערשטען מאָל מיניסטער, פעסטגעשטעלט, אַז „פון דעם אָרט זעהט די וועלט אַנדערש אויס" איז דאָך, ווען ער איז געשטעלט געוואָרען נאָך העכער געבליבען אַ פּאַרטייאישער מענש. דערמיט האָט ער געצויגען אויף זיך צאָרן און די אָפּאָזיציע האָט געווענדעט געגען איהם איהרע שאַרפע פיילען. אָבער וועלכע זאַכען טרעפען זיך אויסער־געוועהנליך זעלטען. אַ כלל איז אין דער ציוויליזירטער וועלט, אַז דער הויפּט פון דער מלוכה איז אַ סימבאָל פון דער מלוכה־גאַנצקייט און דאָס היט דעם פּרעזידענט פאַר די אַטאַקעס פון דער אָפּאָזיציע.

און נאָך מעהר איז דער העכסטער אַמט פון דער מלוכה אויסגעשלאָסען פון וועלכער עס זאָל נישט פיינדליכער דעמאָנסטראַציע. וואָס עס זאָל נישט געטון ווערען און עס זאָל נישט אונטערגענומען ווערען געגען דער רעגירונג — בלייבט דער אַמט פון העכסטען מלוכה־שעף דערפון נישט אָנגעריהרט. געגען דער רעגירונג קאָן מען מאַכען אָפּאָזיציע, מען קאָן אַפילו מאַכען אָבסטרוקציע, אָבער געגען דער העכסטער מלוכה־מאַכט, וועלכע איז פערקערפּערט אין מלוכה־פּרעזידענט, קאָן מען נישט אַרויסווייזען קיין שום בייזוויליגקייט.

אַט אַזוי איז עס, דאַכט זיך, אויף דער גאַנצער וועלט. אָבער נישט ביי אונז. ביי אונז זאָל די אָפּאָזיציע באָיקאָטירען די וואַהלען פון'ם פּרעזידענט. דאָס איז אַ דורכאויס פאַלשע האַנדלונג, און די אַרגומענטען, מיט וועלכע די האַנדלונג ווערט מאָטיווירט, האַלטען נישט אויס קיין קריטיק.

מען זאָגט, אַ שטייגער, אַז די געוויכטיגע מעהרהייט וועט קומען מיט אַ פערטיגען נאָמען און וועט האַנדלען לויט אַ בעפעהל. אָבער ווען מען געהט עס אָן פון וואַנען די מעהרהייט ווערט אינספּירירט? קיין דיסקוסיע אין דער נאַציאָנאַל־פערזאַמלונג איז סיי ווי נישטאָ און דעריבער איז נישטאָ קיין מעגליכקייט געגענזייטיג זיך צו איבערצייגען. און אויב די מעהרהייט וויל גיין לויט דער אָנווייזונג פון דער אָדער יענער פּערזענליכקייט האָט זי אָהן ספק דאָס פולע רעכט דערצו. און פאַרוואָס זאָל מען נישט גלויבען, אַז די אָדער יענע אַלגעמיין בעקאַנטע פּערזענליכקייט וועט אָנווייזען די פּאַסיגסטע פּערזאָן פאַר אַט דעם העכסטען פּאָסטען? דווקא אין פּערזענליכע פראַגען איז אַזאַ אָנווייז איינגאַנצען אויפ'ן אָרט.

דאַגעגען איז נישט דערלאָזבאַר, אַז עמיצער זאָל פון פריהער אויס קלענער מאַכען דעם ווערט פון די פּרעזידענט וואַהלען דערמיט, וואָס ער וועט זיך אין די וואַהלען נישט בעטייליגען. מען טאָר נישט צו דער פּערזאָן פון קינפטיגען מלוכה־פּרעזידענט פון פריהער, נאָך איידער מען קען איהם, צוקלעבען אַ מאַרקע „פּאַרטייאישער פּרעזידענט". מען קאָן נאַטירליך שטימען אויף אַן אַנדערען קאַנדידאַט, נישט אויפ'ן קאַנדידאַט פון דער מעהרהייט, אָבער מען טאָר נישט פון פריהער אויס ערקלערען, אַז מען וויל נישט האָבען קיין שום געמיינזאַמעס מיט דעם פּרעזידענט, וועלכען עס וועט אויסקלייבען די מעהרהייט. די מלוכה־אידעע ווערט פערקערפּערט אין דעם פּרעזידענט און דעריבער קומט איהם דערזעלבער כבוד, וואָס געהערט דער אידעע, וועלכע ער רעפּרעזענטירט.

מען דאַרף דאָך געדענקען, אַז דער פּרעזידענט, וועלכער וועט געוועהלט ווערען דורך דער מעהרהייט אויף אַ לעגאַלען אופן, וועט זיין דער פּערטרעטער פון דער מלוכה־מאַיעסטעט לגבי דעם אייגענעם לאַנד און לגבי אויסלאַנד. צי איז דער לויבט אין איהם צו דערנידריגען די מאַיעסטעט פון דער מלוכה? די וואַהל פון פּרעזידענט און זיין פּערזאָן מוזען בלייבען אויסער יעדער פּאָליטישער דעמאָנסטראַציע.

דר. י. טהאָן.

די נאַציאָנאַלע פערזאַמלונג

ווי אַזוי קומען פאָר די וואַהלען פון אַ פּרעזידענט אין פּוילען?

היינט קומט זיך צונויף די נאַציאָנאַלע פערזאַמלונג אויף צו וועהלען אַ נייעם מלוכה־פּרעזידענט. דאָס געשעהט אין הסכם מיט'ן אַרטיקעל 39 פון דער קאָנסטיטוציע, אין וועלכען עס ווערט געזאָגט, אַז די נאַציאָנאַלע פערזאַמלונג ווערט צונויפגערופען דורכ'ן פּרעזידענט אין לעצטען פערטעל פון דעם זיבעטען יאָהר פון זינט ער איז אויסגעוועהלט געוואָרען. דער איצטיגער מלוכה־פּרעזידענט פּראָפ. מאָשטשיצקי איז געוועהלט געוואָרען נאָך דער מאַי־איבערקעהעניש, דעם ערשטען יוני 1926.

דער רעגולאַמין פון דער נאַציאָנאַלער פערזאַמלונג איז פאָראויסגעזעהען אין אַ ספּעציעלען געזעץ, וואָס איז אָנגענומען געוואָרען דורך דעם ערשטען געזעצגעבערישען סיים אין יאָהר 1922. פאָרזיצער פון דער נאַציאָנאַל פערזאַמלונג איז דער מאַרשאַלעק פון סיים, זיין פערטרעטער איז דער מאַרשאַלעק פון סענאַט. אין פּרעזידיום גייען אויך אַריין אַכט סעקרעטאַרען, פיר פון סיים און פיר פון סענאַט.

אין דער נאַציאָנאַלער פערזאַמלונג נעהמען אַנטייל אַלע דעפּוטאַטען און אַלע סענאַטאָרען. דעפּוטאַטען זענען פערהאַן 444 און סענאַטאָרען 111 אַזוי אַז אין דער נאַציאָנאַלער פערזאַמלונג בעטייליגען זיך 555 מיטגלידער. לויט'ן רעגולאַמין קאָנען אין דער פערזאַמלונג זיך בעטייליגען אויך די דעפּוטאַטען און סענאַטאָרען, וואָס זייערע מאַנדאַטען זענען נאָך נישט בעשטעטיגט אָדער וועלכע האָבען נאָך נישט בעלייגט די שבועה.

די נאַצ. פערזאַמלונג ווערט געעפענט ביי יעדער צאָהל אַנוועזענדע מיטגלידער און איהר אויפגאַבע איז זיך צו בעשעפטיגען אויסשליסליך מיט אויסוועהלען דעם מלוכה־פּרעזידענט. קיין שום אַנדערע פראַגע טאָר אויף דער פערזאַמלונג נישט בעהאַנדעלט ווערען, עס זענען נישט דערלאָזבאַר קיין שום רעדעס און אַרויסטרעטונגען, קיין שום אַגיטאַציע פאַר די פאָרגעלייגטע קאַנדידאַטען. די פערזאַמלונג וועהלט דעם פּרעזידענט, נעהמט אָפּ ביי איהם די שבועה און בעשטעטיגט דעם פּראָטאָקאָל פון די וואַהלען.

באַלד ווי דער סיים־מאַרשאַלעק עפענט די זיצונג פאָדערט ער אויף צו אַריינצוטראָגען קאַנדידאַטורען אויפ'ן אַמט פון מלוכה־פּרעזידענט. די קאַנדידאַטורען דאַרפען אַריינגעטראָגען ווערען שריפטליך, דורך מינדעסטענס 50 מיטגלידער פון דער נאַציאָנאַלער פערזאַמלונג. כדי די וואַהלען זאָלען זיין גילטיג, איז נויטיג, אַז עס זאָלען אָפּגעגעבען ווערען לכל הפחות אַ העלפט שטימען דאָס הייסט 278.

די אָפּשטימונג קומט פאָר אויף פאָלגענדען אופן. איינער פון די סעקרעטאַרען רופט אַרויס ביי די נעמען די מיטגלידער פון דער פערזאַמלונג און פיר סעקרעטאַרען נעהמען אָפּ די שטים־צעטלען אויף דער טריבונע. דאַן ציילט מען די אָפּגעגעבענע שטימען געוועהלט ווערט דער קאַנדידאַט, וועלכער האָט בעקומען אַן אַבסאָלוטע מעהרהייט גילטיגע שטימען. אויב קיינער פון די קאַנדידאַטען האָט קיין אַבסאָלוטע מעהרהייט נישט געקריגען, קומט פאָר ווייטערדיגע אויסשלוס־וואַהלען פון די געבליבענע קאַנדידאַטען. דער רעזולטאַט פון די וואַהלען ווערט באַלד געמאָלדען פון דער טריבונע.

וועגען אויסגאַנג פון די וואַהלען איז דער פאָרזיצער פון דער פערזאַמלונג באַלד מודיע דעם אָפּטרעטענדיגען פּרעזידענט און דעם פּרעמיער־מיניסטער און דאַן איז דער פּרעמיער אין דער אַנוועזענהייט פון ביידע מאַרשאַלקעס מודיע דעם נייעם פּרעזידענט, אַז ער איז געוועהלט געוואָרען.

דאַן קומט דער צווייטער אַקט פון די וואַהלען: דער פּרעזידענט בעלייגט די שבועה און נעהמט איבער די מאַכט. דער פאָרזיצער פון דער פערזאַמלונג רופט צונויף אַ צווייטע זיצונג, אויף וועלכער דער נייער פּרעזידענט גיט אָפּ די שבועה. נאָך דעם דאָזיגען פייערליכען אַקט לאָזט דער פאָרזיצער פונאַנדער די פערזאַמלונג. דער אַקט פון איבערנעהמען די מאַכט קומט פאָר אין דער אַנוועזענהייט פון פּרעמיער־מיניסטער און פון ביידע מאַרשאַלקעס. די געהעריגע פּראָטאָקאָלען ווערען פעראָפענטליכט אין דעם „דזיענניק אוסטאַוו".

נישטאָ קיין זיכערע זאַך אויף דער ערד

אַ געשפּרעך צווישען ביסמאַרק'ן און זיין יודישען ראַטגעבער, דאָס געשפּרעך איז היינט זעהר אַקטועל

די היטלעראויצעס האַלטען זיך, ווי בעקאַנט, פאַר גרויסע מחותנים מיט ביסמאַרקען. ס'פעהלט זיי בלויז ביסמאַרקס פערשטאַנד און ברייטער פּאָליטישער בליק, וועלכער האָט דעם אייזערנעם קאַנצלער געהייסען פערבויגען זיינע געפיהלען דאָרט, וואו עס האָט געדאַרפט האָבען דאָס וואָרט דער ריינער שכל. אַזוי איז עס געווען אין זיין בעציהונג צו די יודען. ביסמאַרק האָט די יודען נישט ליב געהאַט, ער האָט אָבער פערשטאַנען, אַז דער אַנטיסעמיטיזם, וועלכער איז אין זיין צייט שטאַרק געפּרעדיגט געוואָרען, קאָן פיל שאַדען בריינגען דייטשלאַנד און ער האָט דעם אַנטיסעמיטיזם בעקעמפט. און איבריגענס האָט ער געהאַט איינציגע נאָהענטע יודישע פריינד, וועלכע ער האָט הויך געשעצט פאַר זייערע מעלות. צווישען די מענשען, וועלכע זענען צום קאַנצלער געשטאַנען גאָר נאָהענט, האָט זיך געפונען דער בעריהמטער דייטשער פּובליציסט מאַקסימיליאַן האַרדען, דער באַנקיר גערזאָן בלייכרעדער און איינציגע אַנדערע יודען. „איין זשורנאַליסט האָט איצט אַרויסגעפונען אין האַרדענס בעקאַנטען זשורנאַל „די צוקונפט" דעם געשפּרעך, וועלכען ביסמאַרק האָט געהאַט מיט בלייכרעדערן, וועלכער איז געווען זיין פינאַנץ־ראַטגעבער נאָך דער פראַנצויזיש־פּרייסישער מלחמה, ווען דאָס זיגרייכע דייטשלאַנד האָט געגאָסען די פרוכט פון דעם נצחון און האָט אַרויפגעלייגט אויף פראַנקרייך די קאָלאָסאַלע פאַר יענער צייט קאָנטריבוציע אין דער הויך פון פינף מיליאַרד פראַנק. בלייכרעדער האָט דעמאָלט פערברענגט אינאיינעם מיט ביסמאַרקן אַ לאַנגע צייט און איינמאָל ביינאַכט איז צווישען דעם קאַנצלער און דעם יודען פאָרגעקומען אַ גרויס געשפּרעך וואָס איז אינטערעסאַנט אויך ביז'ן היינטיגען טאָג.

ביסמאַרק האָט געזאָגט צו זיין יודישען פריינד, דעם „ליבען בלייכרעדער", ווי ער פלעגט איהם אָנרופען, אַז ער בעוואונדערט אין איהם נישט נאָר זיין טאַלאַנט צו רעכענען, נאָר קודם כל זיין צופּאַסונגס־קראַפט. ביסמאַרק האָט דערין געזעהען ז־ ראַסע־העכערקייט פון בלייכרעדערן אַלס יוד.

בלייכרעדער האָט דערויף געענטפערט, אַז צום בעדויערן איז פאַרהאַן אַ גרעסערע קראַפט, איידער די קראַפט פון צופּאַסען זיך, אַפילו, האָט ער געזאָגט, נאָך יאָהרען פון פערפאָלגונג און פון פיין קאָן זיך דער יוד נישט בעפרייען פון געפיהל פון אונזיכערקייט און מורא, אַז אַט־אַט וועט ווידער קומען די צייט, ווען מען וועט די יודען ווידער נעהמען פערפאָלגען ווי די פרעמדע, דער ענטפער, וועלכען ער האָט בעקומען פון ביסמאַרקן, איז זעהר אינטערעסאַנט לגבי די געשעהענישען, וואָס שפּילען זיך אָפּ אין היינטיגען דייטשלאַנד. ביסמאַרק האָט געזאָגט:

וואָס קאָן זיין זיכער אויף אונזער ערד, מיין ליבער בלייכרעדער, צי איז דען אַ זיכערע זאַך כאָטש דאָס דייטשלאַנד, וואָס מיר קלעבען צונויף מיט אַזוי פיל מיה? צי האָט זיך נישט אויסגעוויזען, אַז פּרייסען נאָך פרידריך דעם גרויסען איז אַן אַבסאָלוט זיכערע זאַך? וועגען דער טעמע וועלען מיר אַמאָל פערפיהרען אַ געשפּרעך אין אַ הונדערט יאָהר אַרום, אויף יענער וועלט. דערווייל לאָמיר נישט רעדען וועגען ווייטער צוקונפט, ווייל שטענדיג אין אַזאַ פאַל דערמאָנט זיך מיר מיינער אַ אונגליקליכער שכן, אַן אייגענטימער פון גרויסע גיטער אין פּאָמערן. דער אונגליקליכער איז אַריינגעפאַלען אין עפּעס אַ פּסיכישע קראַנקהייט, עפּעס אַ מין „שרעק פון רוים". לאָמיר די זאַך אָנרופען ביים נאָמען: זיין קראַנקהייט קאָן מען אָנרופען „יודענאַנגסט" (שרעק פאַר'ן יודען) ער האָט זיך רואינירט, האָט גענומען שיכורען, און ווען איך האָב געפּרובט רעדען צו זיין פערשטאַנד, האָט ער אַ קוק געטון אין הימעל אַריין מיט פאַנטאַסטישע אויגען און האָט געענטפערט: אַלץ איינס, אַזוי צי אַזוי, פריהער אָדער שפּעטער וועלען די יודען אַלצדינג צונעהמען.

ווייטער האָט ביסמאַרק גערעדט וועגען דעם אונטערשייד, וואָס איז פערהאַן צווישען די בעזונדערע דייטשע שבטים, אַזוי אַז אַ שטייגער אַ בראַנדעבורגער און אַ בייערישער דייטש זענען גאַנץ „פערשידענע חיות", וועגען די אויסגעצייכענטע פּאַטריאָטען, וועלכע ווילען זיין נישט מעהר און נישט ווייניגער, ווי יודישע דייטשען און פון מאָזעס מענדעלזאָן אָן זענען אַזעלכע געווען זעהר פיל. ער האָט ערקלערט, אַז אַלץ וועט זיין אין דער בעסטער אָרדנונג, זאָלען נאָר די יודען טאַקע זיין יודישע דייטשען, פערשטייט זיך, קודם כל דייטשען. ער האָט נאָך צוגעגעבען, אַז די יודען, וועלכע זענען געפאַלען אין די שלאַכטען זענען פונקט אַזוי ווי די מכבים געפאַלען פאַר זייער פאָטערלאַנד.

וואָס בלייכרעדער האָט געענטפערט ביסמאַרקן וועגען דעם האָט האַרדען נישט דערציילט. מעגליך, אַז ער האָט דאָס געשפּרעך טאַקע אָפּגעלייגט אויף יענע וועלט און דאָס נישט אויף הונדערט יאָהר, ווי ביסמאַרק האָט עס פאָרגעלייגט, נאָר איינגאַנצען אויף 62 יאָהר...

6 יודישע פּראָפעסאָרען מיטן בעריהמטן ליטעראַטור־היסטאָריקער וויטקאָווסקי

בעזייטיגט פון לייפּציגער אוניווערזיטעט

דרעזדען, (י.ט.אַ.) 6 יודישע פּראָפעסאָרען פון לייפּציגער אוניווערזיטעט, דערונטער דער בעריהמטער ליטעראַטור־היסטאָריקער פּראָפ. געאָרג וויטקאָווסקי, זענען בעאורלויבט געוואָרען. וויטקאָווסקי איז דער פּערמאַסער פון דער „געשיכטע פון גייסטיגען לעבען אין לייפּציג", וואָס איז אַרויסגעגעבען געוואָרען דורך דער זאַקסישער היסטאָרישער קאָמיסיע.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

ארבייטער דעמאנסטראציעס

פאר'ן פעטריקאווער מאגיסטראט און די פאבריקען פון פיעש און לאנדסבערג

סעזאן-ארבייטער הויבען אליין אן צו ארבייטען

(2) עהערגעכטען פארמיטאג איז פאר'ן פעטריקאווער מאגיסטראט אנגעקומען א גרויסע גרופע ארבייטסלאזע געווען. בעשעפטיגטע ביי די שטאטישע ארבייטען.

פאר זיי איז געגאנגען א היבשע גרופע פרויען, ווייבער פון סעזאן-ארבייטער מיט די קינדער אויף די הענד.

די ארבייטסלאזע זענען געקומען מיט דער פאדערונג מ'זאל זיי אויסצאהלען פאר דער ארבייט, וואס זיי האבען אפגעטון אין משך פון 4 טעג פונ'ם אייגענעם ווילען, און אויך מיט דער פאדערונג, אז מ'זאל זיי ווייטער געבען בעשעפטיגונג.

די שטאט-פערוואלטונג האט זיך אפגעזאגט צו דערפילען די דאזיגע פאדערונגען, ווייל די ארבייטען זענען, ווי געזאגט, אויסגעפיהרט געווארען געגען דער בפירוש'ער פעראָרדנונג פונ'ם פעטריקאווער מאגיסטראט, און דער מאגיסטראט וואלט זיך נישט געקאנט פעראנטווארטען לגבי דער וואיעוואָדשאפט, הלמאי ער צאהלט אויס געלד אויף דעם צוועק.

די שטאטישע ארבייטען האט דער מאגיסטראט צוריקגעהאלטען מחמת ער האט נישט געקאנט איינגיין אויף דער זעהר קנאפער מאָס פון בעשעפטיגונג פאר די ארבייטסלאזע, וואס איז בעשטימט געווארען דורכ'ן ארבייטס-פאנד, און ער, דער מאגיסטראט האט זיך בעמיהט, אז עס זאלען צו דעם צוועק בעשטימט ווערען גרעסערע סומען.

די ארבייטער האבען אבער אויף אייגענער אחריות אנגעהויבען צו ארבייטען. פאדערענדיג דערפאר בעצאהלט.

די דעמאנסטרירענדע פרויען און נאך זיי די מענער זייערע, האבען בעקומען דעם אפזאג פון מאגיסטראט, זיך געפרובט מיט ס'געוואלד ארייננצוקריגען אין מאגיסטראט. דאס האט אבער די פאליציי נישט דערלאזט, און דעם המון פונאנדערגעטריבען.

נאכ'ן בערוהיגען זיך, האבען די ארבייטסלאזע אוועקגעשיקט צו דער שטאט-פערוואלטונג א דעלעגאציע, וועלכע עס האט אויפגענומען דער פרעזידענט יאבלאנסקי, און נאכ'ן קאטעגארישען פעסטשטעלען מצד איהם, אז די שטאט איז נישט ביכולת צו בעצאהלען פאר די אפגעארבייטע 4 טאג — האט ער דערקלערט, אז דער מאגיסטראט איז גרייט דערוויל, אויף אייגענער ריזיקא, צו בעשעפטיגען די ארבייטער, וואס האבען ביז איצט געארבייט, פונ'ם היינטיגען טאג אן, ד. ה. פונ'ם 8. מאי, אין א משך פון 4 וואכען, צו 3 טעג אין דער וואך, פאר א טאג-לוין פון 4 זלאטעס, אויך — אז אין יוני וועט שוין, וואהרשיינליך, קלאר זיין דער ענין בעשטימען ענטשפרעכענדע סומען, כדי צו בעשעפטיגען די ארבייטסלאזע, און אז די פערהעלטענישען וועלען זיך שוין דאן נארמירען.

אויף דער פאדערונג פון דער דעלעגאציע, האט די שטאט-פערוואלטונג מסכים געווען אויסצוצאהלען איטליכען ארבייטסלאזען צו 8 זלאטעס א קאנטא אויף די קינפטיגע פערדינסטען. די דאזיגע סומע וועט אראפגערעכענט ווערען אין 4 וועכענטליכע ראטעס.

* * *

אויך עהערנעכטען ארום 10 אינדערפריה האבען די ארבייטער איינגעאָרדענט דעמאנסטראציעס פאר די פאבריקען פון די פירמעס פון פיעש'ן און לאנדסבערג'ן, וואו די שטרייק-סיטואציע האט זיך דערווייל לחלוטין נישט געענדערט.

די ארבייטער פערלאזען נאך אלץ נישט די ווארשטאטען, אקופירענדיג די פאבריקס-בנינים, און פאדערענדיג, אז מ'זאל נאכגעבען זייערע פאדערונגען.

פאר ג"ר דאזיגע פאבריקען האט זיך, אלזא, פערזאמעלט א המון דעמאנסטראנטען פון אנ'ערך 2 טויזענד מאן.

צו דעם דאזיגען המון זענען אויך צוגעשטאנען די ארבייטער פון דער קונסט-זייד-פאבריק.

די אויפפיהרונג פונ'ם המון איז געווען א שטארק אנגעצייפענדע, און אויף דער פארטיערניע און צום פאלאצעל פון פאבריק-דירעקטאר האט זיך א שאט געטון א האגעל מיט שטיינער.

עס איז אנגעקומען די אלארמירטע פאליציי און דעם המון פונאנדערגעטריבען, צוריקשטעלענדיג די פילשטענדיגע רוה.

מאנטאג

8

יב

אייר תרצ"ג

מאי

זון-אויפגאנג 3.53

זון-אונטערגאנג 7.13

פאבאר פון יאהרגאנג 1912

היינט, מאנטאג, דעם 8-טען ד. ח. דארפען זיך שטעלען פאר דער קאמיסיע נומער 1 (אל. קאשטשושקי 21) די פאבאראווצעס פון יאהרגאנג 1912, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 3-טען קאמיסאריאט מיט די אות:

B

פאר דער פאבאר-קאמיסיע נומער 2 (אגראדאווע 34) דארפען זיך שטעלען די פאבאראווצעס פון יאהרגאנג 1912, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 1 פאליציי-קאמיסאריאט מיט די פאמיליען-נעמען אויף די אותיות:

N O P Z Ź Ż

פאר דער פאבאר-קאמיסיע נומער 3 (פיעטריקאווער 165) די פאבאראווצעס פון יאהרגאנג 1911, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 5-טען קאמיסאריאט מיט די אותיות:

A B C Ch D E F G

מארגען, דינסטאג, דעם 9-טען ד. ח. דארפען זיך שטעלען פאר דער קאמיסיע נומער 1 (אל. קאשטשושקי 21) די פאבאראווצעס פון יאהרגאנג 1912, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 3-טען קאמיסאריאט מיט די אותיות:

F H Ch

פאר דער פאבאר-קאמיסיע נומער 2 (אגראדאווע 34) די פאבאראווצעס פון יאהרגאנג 1912, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 1 קאמיסאריאט מיט די אותיות:

S Sz Ś

פאר דער פאבאר-קאמיסיע נומער 3 (פיעטריקאווער 165) די פאבאראווצעס פון יאהרגאנג 1911, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 5-טען קאמיסאריאט מיט די אותיות:

I J K L Ł M N O

היינט קומט די סאוויעטישע דעלעגאציע קיין לאדז

(א) היינט קומט אן קיין לאדז די סאוויעטישע דעלעגאציע, אין בעשטאנד פון וועלכער עס גייען אריין פארשטייער פון דריי וויכטיגסטע מלוכה-אונטערנעהמונגען פאר'ן אויסלאנד-האנדעל.

דער אנקום פון דער דעלעגאציע האט ארויסגערופען א שטארקען אינטערעס ביי אונזערע ווירטשאפטס, האנדעלס און האנדווערקער-ספערען.

די דעלעגאציע וועט אויפגענומען ווערען דורך די האנדעלס-אינדוסטריע-קאמער.

לאדזער שטריקער זאגען זיך אפ פון די דייטשע רויה-שטאפען

פערזאמלונג פון שטריקער-מייסטער-פעראיין

אונטערן פארזיץ פון ל. שימאנאוויטש איז פארגעקומען די יעהרליכע פערזאמלונג פון שטריקער-מייסטער-פעראיין. נאך דעם טעטיגקייטס-און קאסע-בעריכטען, וואס זענען אפגעגעבען געווארען פון די ה"ה: ראפאפארט און וויינבערג, טראגט ה' ראפאפארט אריין א פארשלאג, אז די מיטגלידער זאלען אין צוזאמענהאנג מיט די יודען-רדיפות אין דייטשלאנד, נישט נוצען די ארטיקלען פון דייטשלאנד. דער פארשלאג ווערט איינשטימיג אנגענומען.

אין דער נייער פערוואלטונג זענען געוועהלט געווארען די ה"ה: א. פינקעלשטיין, ב. ראפאפארט, ל. שימאנאוויטש, א. גרינבערג, י. שטערלינג, א. מילכמאן, מ. שניידערמאן, י. לובלינסקי, וויינבערג, ארדינאנס, וואלאק און א האמערמעש.

היינט צום לעצטען מאל

געהט „מאמע און שוויגער"

אין „סקאלא". לאזט נישט אדורך די איינציגע געלעגענהייט צו זעהען די בעריהמטע

לוסי און מישא גערמאן

אין זייערע קרוין-ראלען.

סטשעלצעס-צוזאמענפאהר אין לאדז

(א) נעכטען איז אין זאל פון שטאט-ראט פארגעקומען א קרייז-צוזאמענפאהר פונ'ם לאדזער סטשעלצעס-פערבאנד.

אינ'ם צוזאמענפאהר האבען אנטיילגענומען 300 דעלעגאטען.

דאס אנקומען פון בוי-אינזשינערען קיין לאדז

(א) אין שייכות דערמיט, וואס היינט ווערט געעפענט דער דריי-טאגיגער קורס פאר אייזען-בעטאן-פראדוקציע, איז קיין לאדז אנגעקומען א גרעסערע צאהל אינזשינערען און טעכניקער, און צווישען זיי — פראפעסארען פון ווארשאווער און לעמבערגער פאליטעכניקום.

קרייז-צוזאמענפאהרען פון ב.ב.וו.ר.

(א) ווי מיר דערוויסען זיך, זענען אין בזשעזשינער-קרייז און אויף לענטשיצער-קרייז פארגעקומען קרייז-צוזאמענפאהרען פון ב. ב. וו. ר. געווידמעט ארגאניזאציאנעלע און ווירטשאפטליכע ענינים.

דרייסטע גנבה

(א) נעכטען ביינאכט האבען גנבים אדורכגעפיהרט א דרייסטע איינבראכס-גנבה אין דער וואוינונג פון ליסמאן גרינשטיין (6 שערפיצן-גאס 21–23) וואו זיי האבען צוגענומען מלבושים, וועש און מזומן-געלד אויף דער אלגעמיינער סומע פון 2,500 זלאטעס.

פאליציי זוכט די גנבים.

דארף-שרפה

אין דארף יוזעפאוו היגטער לאדז, האט אויסגעבראכען א שרפה אין דער ווירטשאפט פון לאנדסמאן מאטעאוש קאווקא. דער שאדען בעטרעפט 3500 זל.

נאך פאבריקען פון „שייבלער און גראהמאן" הויבען אן צו ארבייטען

(א) פון מיטוואך, דעם 10. ד. ח. הויבט אן צו ארבייטען, נאך א לאנגען שטיין, די רויטע שפינעריי פון „שייבלער און גראהמאן" אויף עמיליע-גאס, וואו עס וועלען בעשעפטיגט ווערען אנ'ערך 300 ארבייטער.

אויך אנדערע פאבריק-אפטיילונגען זאלען ווידער אנהויבען צו ארבייטען, ובתוכם — די אלטע וועבעריי אויפ'ן וואדני רינעק.

יונג און אלט! עלטערן און קינדער!

אלץ שטראמט היינט אין „סקאלא-טעאטער

צו זעהן „מאמע און שוויגער"

צום לעצטען מאל געשפילט דורך

לוסי און מישא גערמאן

פרייזען פון 60 גר. ביז 2.20

רעזערוויסטען-פייערונג אין פאביאניץ

(א) נעכטען איז אין פאביאניץ פארגעקומען א רעזערוויסטען-פייערונג אין צוזאמענהאנג מיט'ן פערהייליגען די פאן פון ערשטען שטאטישען באן פונ'ם רעזערוויסטען-פערבאנד אין פאביאניץ.

צו דער פייערונג זענען געקומען: דער לאדזער וואיעוואדע, ה' האוקע-נאוואק, גענ. מאלאכאווסקי, גענ. אלשא-וואלשינסקי א. א.

הילפס-אקציע פאר פליטים פון דייטשלאנד

הויבט אן דער קאמיטעט צו בעקעמפען די יודען-פערפאלגונגען אין דייטשלאנד

נעכטען איז פארגעקומען א זיצונג פון קאמיטעט צו בעקעמפען די יודען-פערפאלגונגען אין דייטשלאנד. דער קאמיטעט האט אויסגעהערט א בעריכט פון דער בראנזשען-סעקציע. לויט'ן דאזיגען בעריכט ווערט אין יעדער בראנזשע קאנטראלירט, צי די בעוואוסטע סוחרים אדער פאבריקאנטען, קויפען נישט באיקאטירטע דייטשע סחורות.

ווייטער איז בעשלאסען געווארען, אנצוהויבען א הילפס-אקציע פאר די פליטים פון דייטשלאנד, און צו זאמלען די געהעריגע פאנדען און אויף היינטיגען מיטוואך צוזאמענצורופען א קאנפערענץ מיט די פארשטעהער פון דער יודישער גמינע, לאזשע „בני ברית", „דאבראטשינאשטש" און רעטונגס-קאמיטעט.

דער ארבייטס-פאנד און זיינע צילען

(2) אין לאדזער וואיעוואדען-אמט איז פארגעקומען א קאנפערענץ מיט'ן אנטייל פונ'ם לייטער יאגיעלא און דירעקטאר פאר עפענטליכע ארבייטען, אינזשיניער שטשיגעל, און פארשטייער פון פראפעסיאנעלע ארבייטער-פעראיינען.

אויף דער דאזיגער קאנפערענץ איז ארומגערעדט געווארען די פראגע פונם ארבייטס-פאנד, וואס איז פונם 1 פ. ח. אריין אין קראפט אלס געזעץ, פערבייטענדיג דעם ארבייטסלאזען-פאנד.

דער דאזיגער ארבייטספאנד האט דעם כאראקטער פון א יורידישע פערזאן און זיין אויפגאבע איז — דער קאמף מיט דער ארבייטסלאזיגקייט.

די טעטיגקייט פונם ארבייטס-פאנד איז געווענדעט אין 3 ריכטונגען, ווי דהיינו:

1) פון פערגרעסערען די בעשעפטיגונגען דורך זמן ארבייטען, דורכ'ן בילדען סטאבילע ארבייטס-קוועלען, און אויך אויף אנדערע אופנים, ווי, למשל, דורכ'ן פערקלענערען די ארבייטס-צייט, און דורך איהר בעגרעניצונג פאר פערזאנען, וואס האבען אנדערע עקזיסטענץ-מעגליכקייטען א. א. וו.

2) דורכ'ן פערשאפען פאר ארבייטסלאזע זעלבסשטענדיגע עקזיסטענץ-יסודות א. א. וו., און —

3) דורך דרינגענדע הילף.

ביים זשאנדצע איז די הענד

איז דער רעוואלווער און דער... סטרוזש

(א) יוזעף קאלקושינסקי, דער הויז-אדמיניסטראטאר אויף ראקיטשינער 49 איז געקומען ביינאכט א שיכור'ער א היים, און בעת דער סטרוזש האט איהם געעפענט דאס טויער, האט ער איהם — דעם סטרוזש הייסט עס — מיט דער קאלבע פון א רעוואלווער מורא'דיג צושלאגען. א נס, וואס ער האט בעוויזען בעצייטענס צו ענטלויפען – א נישט וואלט ער געבליבע א טויטער אויפ'ן ארט.

אויפ'ן צווייטען טאג האט דער זשאנדצע געוואלט בעצאהלען דעם סטרוזש 100 זלאטעס פאר דער עוולה, אבער דער ענין האט שוין סייווי אנגעשפארט צו דער פאליציי, און ס'וועט איהם נישט גלאט אפגיין די מעשה.

די שפּאָרסט
דאָרט וואו מען דאַרף
אייב־דו שוצסט דיינע פיס
און טראָגסט דעסוועגן בילינע
אמת'ע גוממי־אָבצאַסן

BERSON

עס גייט זיך אויף איהם אנ-
גענעהם און עלאַסטיש, די סיסטעם
דיינע נערווען, און די שיך פאָר-
ליהרען נישט זייער פאַסאָן.

Berson
גוממי - אָבצאַסען

א פייערונג אין פאַבריקס-מייסטער=פעראיין

(א) אין׳ם לאָקאַל פון׳ם פאַבריק-מייסטער-פעראיין (זשעראָמסקיעגאָ 74) איז פאָרגעקומען א פייערליכקייט אין שייכות מיט׳ן דעקאָרירען מיט אָפּצייכנונגען 46 מיטגלידער-"יובילאַטען", וועלכע געהערען 25 יאָהר צום פעראיין און נעהמען אַ טייל אין זיינע אַרבייטען.

אונטער די רעדער פון אַן אויטאָ

(2) אויף ראָג זשעראָמסקיעגאָ און שרודמיעסקאַ איז נעכטען אַרונטערגעפאַלען אונטער א דורכפאָהרענדען אויטאָ דער 15-יאָהריגער יצחק בוימגאַרטען (זשעלאַזנאַ 38).

ער איז שטאַרק צוקאַליעטשעט געוואָרען, און די אַרויסגערופענע פאַגאָטאָוויע האָט איהם ערטיילט הילף און אָפּגעפיהרט צו איהם אַהיים.

גרויסער ערפאָלג פון דער מלוכה=לאָטעריע

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער ווייטערדיגער אויסבעסערונג פון דעם שפּיל-פּלאַן הערשט א באַדייטענדע פעראינטערעסירונג מיט דער 27-טער מלוכה-לאָטעריע. די נאָכפראַגע איז געוואַנדעט איי-בערהויפּט אויף די לאָסען פון דער גרעסטער קאָ-לעקטור אין לאָדז ס. יאָטקאָ (פּיעטריקאָווער 22 און 66) צוליב איהרע גרויסע און אָפטע געווינ-סען. די ציהונג פון דער 1-טער קלאַס וועט זיך אָנהויבען שוין אין קורצען און וועט דויערען 5 טעג.

„וואַלפּורגיס=נאַכט"

גראַנדיעזער „הזמיר"=קאָנצערט אין פילהאַרמאָניע

דער היגער „הזמיר" אָרדענט איין דעם 16 ה. ח. אין „פילהאַרמאָניע"-זאַל א גראַנדיעזען קאָנ-צערט, אויף וועלכען עס וועט אויסגעפיהרט ווע-רען דאָס מאָנומענטאַלע ווערק פון מענדעלסאָן-בערטאָלדי „די וואַלפּורגיס-נאַכט".

אין קאָנצערט נעמט אויך אַנטייל דער וועלט-בעריהמטער אויבערקאַנטאָר ה' ישראל אלטער פון האַנאָווער, וועלכער וועט צווישען אַנד. אויך זינ-גען א רייה אַריעס און לידער.

דער קאָנצערט האָט אַרויסגערופען א שטאַר-קע פעראינטערעסירונג אין די היגע מוזיקאַלישע קרייזען.

טעאַטער „סקאַלאַ"

שרודמיעסקאַ 15

היינט, מאַנטאַג, צום לעצטען מאָל !!!

כדי צו געבען די מעגליכקייט די ברייטע פאָלקס-מאַסען, צו זעהען היינט צום לעצטען מאָל די גרויסע אַמעריקאַנער קינסטלער, פּרעזענטירט דורך מ. ווינדער

לוסי און מישא

געָרמאַן

ווערט געגעבען א גראַנדיעזע פּאָפּולערע פאָלקס=פאָרשטעלונג

פון 60 גר. ביז 2.20

ס'ווערט געשפּילט די סענסאַציאָנעלע פאַמיליען-פאָלקס-פּיעסע

מאַמע און שוויגער

אין 3 אַקטען פון קאַלמאַנאָוויטש — רעזשי: מישא גערמאַן.
לוסי גערמאַן אין דער ראָל „אסתר", מישא גערמאַן אלס פאָטער „לאַזאַר"

„מאַמע און שוויגער" רופט אַרויס א שטורם פון בעגייסטערונג!
„מאַמע און שוויגער" ווירקט ענטוזיאַסטיש!
„מאַמע און שוויגער" פאַרכאַפּט די הערצער פון די צושויער!
„מאַמע און שוויגער" דערפיהרט צו פרייד און מיטגעפיהל!
„מאַמע און שוויגער" שפּיגעלט אָפּ די ליידען און צער פון א מוטער!
„מאַמע און שוויגער" ווייזט די ליבע, טרייעשאַפט און וועהטאָג פון א מוטער.
„מאַמע און שוויגער" ווייזט די אונדאַנקבאַרקייט פון קינדער צו זייער מוטער.
„מאַמע און שוויגער" שילדערט די אָפּפערונג פון א מוטער פאַר איהרע קינדער.

ס'בעטייליגט זיך דער גאַנצער גוט=איינגעשפּילטער אָרקעסטער.

מיט׳ן אָרקעסטער פיהרט אָן דוד בייגעלמאַן.

בעמערקונג: וואָס שנעלער צו דער קאַסע!
ווער עס קויפט פריהער א בילעט, בעקומט א בעסערען פּלאַץ.

אָפּטייקען

היינטיגע נאַכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאַכט דיזשורירען: ש. יאַנקעלעוויטש (אַלטער מאַרק 9), ל. שטעקעל (לימאַנאָווסקיעגאָ 37) ב. גלוכאָווסקי (נאַרוטאָוויטשאַ 6), ס. האַמבורג (גלובנאַ 50), ל. פּאַוולאָווסקי (פּעטריקאָווער 307), א. פּיאָטראָווסקי (פּאָמאָרסקאַ 19).

פון „אוזדראָוויסקאַ"

איינשרייבונגען צום 3-טען סעזאָן — דעם 10-טען מאַי

די קאַנצעלאַריע פון „אוזדראָוויסקאַ" מאַכט בעקאַנט, אַז די איינשרייבונגען פון קראַנקע פרויען אויפ׳ן 3-טען סעזאָן קיין „אוזדראָוויסקאַ" קומען פאָר קומענדיגען מיטוואָך, ד. 10-טען מאַי ד. י. פון 3 נאָכמיטאָג.

די קאַנדידאַטקעס דאַרפען זיך אין דער דער-מאָנטער צייט מעלדען אין דער קאַנצעלאַריע (ציגעל-גאַס 21) מיטברענגענדיג די פערזענליכע דאָקו-מענטען.

פון „מחזיקי חולים"

געוועהלט א נייע פערוואַלטונג

אונטערן פאָרזיץ פון ה' משה גאָלדהירש איז זונטאָג, דעם 23. פ. ח. פאָרגעקומען די אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון „מחזיקי-חולים", קילינסקיעגאָ 120, נאָכ׳ן אויסהערען דעם בעריכט פון דער טעטיג-קייט פאַרן יאָהר 1932-33, ענטוויקעלט זיך אַ דיסקוסיע און נאָכדעם ווי עס ווערט אָנגענומען און בעשטעטיגט דער בודזשעט אויפ׳ן יאָהר 1933-34 און דעם פּראָטאָקאָל פון דער רעוויזיאָנס קאָמיסיע, טעטיגקייטס- און קאַסע-בעריכט ווערט אויסגעדריקט אַ דאַנק די פערוואַלטונג און עס ווערט געוועהלט אַ פערוואַלטונג פון פאָלגענדע פערזאָנען: פּרעזעס—שמואל שטרויסמאַן, וויצע-פּרעזעס—זייניוויל קאָנסענס, סעקרעטאַר—משה גר-טערמאַן, אשר זעליג ראַפּוף, יעקב דוד יאַמניק, יעקב וואָלף הילער, וואָלף סוסער, יודעל גראָסמאַן אלעזר פּרץ קראַוויעצקי. יחזקאל מאיר לאַסקער, רעוויזיאָנס-קאָמיסיע—נתן פערבסיק, משה ווייגבערג, פישעל האלע.

לאַקאַטאָרען-פעראיין אין א נייעם לאָקאַל

דער לאָקאַטאָרען-פעראיין האָט זיך איבערגעטראָגען פון וואָלטשאַנסקאַ 77 אויף פּיעטריקאָווער 51.

מחמת א פאַמעראַנצען-שאָלעכץ

(2) נעכטען האָט זיך אויף נאַרוטאָוויטשאַ-גאַס, צוליב א שטיקעל פאָמעראַנצען-שאָלעכץ אויפ׳ן טראָטואַר, אויסגעגליטשט דער 42-יעהריגער לודוויק קוכאַרעק (סקלאַדאָוואַ 33) און זיך צובראָכען דעם רעכטען פוס.

פּאָגאָטאָוויע האָט איהם אָפּגעפיהרט אין שפּי-טאָל אויף זאַגאַיניקאָווא גאַס.

דער שטרייק אין בעלכאַטאָוו דויערט

(א) אין בעלכאַטאָוו דויערט שוין זייט עט-ליכע וואָכען אַ שטרייק אין די טעקסטיל-פאַבריקען.

די קאָנפערענץ, וואָס איז פאָרגעקומען די פאָריגע וואָך האָט נישט געגעבען קיין פּאָזי-טיווען רעזולטאַט, און איז איבערגעריסען גע-וואָרען אין מיטען.

אויף מיטוואָך, דעם 10. איז בעשטימט נאָך אַ קאָנפערענץ מיט די פאַבריקאַנטען אין בעלכאַטאָוו.

ר. איזראַעל

משפחות אין פלאַמען

סענסאַציאָנעלער ראָמאַן — פון יודישען פאַמיליען=לעבען

176)

אין שטוב זענען געזעסען דער אויספאָרשונגס-ריכטער ביאַלאָפּאָלסקי, די באַראָנין גוטאַר, דוד און מרים. זיי אַלע האָבען זיך געפיהלט אַזוי, ווי זיי וואָלטען זיך דאָ צופעליג געטראָפען און האָבען איינער דעם אַנדערען זיך גאָרנישט צו זאָגען, איינער האָט געקוקט אויף דעם אַנדערען, איינער האָט גע-וואַרט ביז דער אַנדערער וועט אָנהויבען צו רעדען. דוד און מרים האָבען בכלל נישט געוואוסט וועגען וואָס עס האַנדעלט זיך און צוליב וואָס דער דאָזיגער וויזיט איז געווען, מרים האָט דעם אויספאָרשונגס-ריכטער געקענט פון איהרע וויזיטען אין אויספאָר-שונגס-אַמט, בעת מאַרעק קריינין איז געווען בע-שולדיגט אין ערמאָרדען נאַסטיא מאָשקאָוויטש, דער-ריבער איז איהר דער דאָזיגער וויזיט צוזאַמען מיט דער באַראָנין געווען נאָך מעהר אויפאַלענד. אַביסעל בערוהיגט האָט זי די אָנוועזענהייט פון דער באַראָ-נין, מרים האָט שוין געהאַט געניג צוטרוי צו דער דאָזיגער סימפּאַטישער פרוי, אַז זי זאָל זיך דאַר-פען שרעקען פאַר איהר. מרים האָט פערשטאַנען, אַז אויב די באַראָנין האָט געפונען פאַר נויטיג אַהער צוקומען צו זיי צוזאַמען מיט ביאַלאָפּאָלסקי, האָט דאָס אַזוי געמוזט זיין און אַנדערש האָט דאָס נישט געקענט זיין.

אין דער גרעסטער פערלעגענהייט איז געווען דער אויספאָרשונגס-ריכטער ביאַלאָפּאָלסקי. גע-וואוסט האָט ער, אַז די גאַנצע פאַרשטעלונג איז דורך דער באַראָנין אַנגאַזשירט געוואָרען טאַקע צוליב איהם, ער האָט אָבער שוין נישט געהאַט קיין עצה ווי אַזוי זיך אַרויסצודריהען דערפון, איבערי-גענס איז איהם מ׳אוס געוואָרען אַזאַ לעבען, ער האָט געוואוסט, אַז אויב ער אַליין זאָל זיך גוטוויליג נישט אונטערגעבען און מאַכען לכל-הפּחות דעם אָנשטעל, אַז ער איז צו דעם אַליין געלייכגילטיג, וועט ער דאָס מוזען טון געצוואונגענערהייט. ער האָט דעריבער אויך געשוויגען און געוואַרט ביז די באַ-ראָנין וועט אָנהויבען צו רעדען, ביז זי וועט פער-ענדיגען דעם לעצטען אַקט פון דעם גרויסען שפּיל וואָס זי האָט ביז איצט געשפּילט.

די באַראָנין איז געווען אַביסעל אונרוהיג, ביז איצט האָט זי געהאַט זעהר פיל מוט און האָט גערעכענט, אַז זי קען אייזערנע ווענד אַדורכברע-כען, איצט ווען זי האָט געדאַרפט אָנהויבען צו ריין טעטיג, האָט זי זיך געפיהלט אַז זי איז שוואַך און ווייס נישט ווי אַזוי אָנצוהויבען, דאַן האָט זי דאָך געמוזט אַרויסגעהען פון דער לאַגע אין וועלכער זי האָט אָנגעהויבען

— מיינע הערשאַפטען ענטשולדיגט וואָס איך וועל אויף עטליכע מינוט מוזען אָננעהמען אַנ-אַפּיציעלע מינע. די לאַגע איז אַזעלכע, אַז אַנדערש קען איך נישט, ס׳האַנדעלט זיך וועגען א זעהר ערנסטען ענין.

— דהיינו, האָט דוד נישט מעהר אויסגעהאַלטען און געפרעגט

— קודם כל וועל איך אייך דאָס זאָגען, אַז מיר אַלע וואָס זיצען דאָ געהערען צו איין און דערזעלבער משפחה.

מרים האָט אָנגעקוקט די באַראָנין, אַזוי ווי די לעצטע וואָלט פון זינען אַראָפּ

— וואָס רעדט איהר פרוי באַראָנין ?

— איך בין איצט נישט פאַר אייך קיין שום באַ-ראָנין, דאָס וועלען מיר לעגען איצט אין א זייט, איך בין געוואָרען אַ באַראָנין ערשט שפּעטער אין מיין לעבען. איך בין נישט אַלס אַזעלכע געבוירען געוואָרען און דער גאַנצער ענין איז פאַר מיר גלייכגילטיג. פאַר מיר שטעהט איצט אַ פראַגע פון אַ גרעסערער וויכטיגקייט.

— אָבער פרוי, באַראָנין, זאָגט וועגען וואָס עס האַנדעלט זיך, די לאַגע ווערט דאָך אונער-טרעגליך.

— אמת, די לאַגע איז שוין אונערטרעגליך און דעריבער האָב איך בעשלאָסען צו מאַכען א סוף דערצו, כדי איך זאָל נישט דאַרפען צוגעבען דערצו קיין קאָמענטאַרען, וועל איך אייך דעם גאַנצען אמת אַרויסלייענען פון אַן אויטענטישען דאָקומענט וועלכען איך האָב פאַר זיך, אַלע האָבען געקוקט אויף דער באַראָנין אַזוי ווי זי וואָלט גע...ט יוע-גען זאָכען, וועגען וועלכע זיי האָבען קיינמאָל נישט געהערט

— דער דאָזיגער דאָקומענט איז נישט עפּעס אַנדערש ווי די צוואה פון גיטעלע ווייספעלד

אַלע דריי מענשען וואָס האָבען זיך געפונען אין צימער זענען אויפגעשפּרונגען פון זייערע ערטער.

— די צוואה פון גיטעלע ווייספעלד ? האָבען אַלע דריי אויסגעשריגען כמעט גלייכצייטיג.

— אָט זעהט איהר, מיינע הערשאַפטען. האָט די באַראָנין געזאָגט, אַז די דאָזיגע ידיעה האָט אייך אַלע דריי איבערראַשט אין אַ גלייכער מאָס, הגם איהר האָט זיך ביז איצט נישט געפיהלט, אַז איהר האָט איינער מיט דעם אַנדערען עפּעס אַ שייכות, איך מוז אייך זאָגען דעם אמת, אַז איך וואָלט געוועזען אין דערזעלבער מאָס איבערראַשט ווען איך וואָלט די דאָזיגע ידיעה דערהערט

— איהר ווונדערט זיך פרוי באַראָנין, האָט מרים געזאָגט, גיטעלע ווייספעלד איז דאָך געווען מיין מאַמע, דאָס וועגען וואָס איך האָב אַמייסטען געליבט אין מיין לעבען...

— גיטעלע ווייספעלד... גיטעלע ווייספעלד... האָט דער אויספאָרשונגס-ריכטער ביאַלאָפּאָלסקי גע-שטאַמעלט. גיטעלע ווייספעלד איז דאָך אויך געווען מיין מאַמע

— וואָס רעדט איהר ? האָט מרים זיך געביי-זערט און בעקומען אַלע פאַרבען אין געזיכט, פאַר וואָס מאַכט איהר חוזק פון זאַכען וואָס זענען פאַר מיר דאָס הייליגסטע אין דער וועלט

— איך מאַך נישט חוזק... ניין, איך מאַך נישט חוזק....

— דער ריכטער מאַכט נישט חוזק, מרים, האָט די באַראָנין געזאָגט, אַזוי איז עס,

מרים און דוד האָבען בייטע געעפענט די אויגען, זיי האָבען דאָך בשום אופן נישט געקענט פערשטעהען וואָס דאָ קומט פאָר.

— וואָס רעדט איהר, דער ריכטער איז א זוהן פון מיין מאַמען, ער איז אַזוי אַ־ום מיינס אַ ברו-דער, איך האָב דאָך קיינמאָל נישט געהאַט קיין ברודער און דער ריכטער ביאַלאָפּאָלסקי איז דאָך נישט קיין יוד...

— דאָס אַלץ שטימט און דאָך איז עס אַזוי ווי דער אויספאָרשונגס-ריכטער זאָגט..

(פאָרטזעצונג קומט)

ספּאָרט=בעוועגונג

פּױלען פֿערשפּילט מיט האָלאַנד 1:3

דער טעניס=מעטש וועגען דייוויס-בעכער האָט זיך פֿערענדיגט מיט פּױלענס מפּלה

דייטשלאַנד וועט אַזוי אַרום נישט שפּילען מיט פּױלען

(אַ) נאָך קיינמאָל האָבן די טעניס קאַמפּען וועגען דייוויס בעכער נישט אַרויסגערופֿען אַזאַ אָפּקלאַנג אין פּױלען, ווי דאָס איז געווען הײַ־יאָהר. ווען עס איז בעקאַנט געוואָרען, אַז פּױלען וועט דעם ערשטען מעטש שפּילען מיט האָלאַנד און דייטשלאַנד מיט עגיפּטען. די סענסאַציע איז געשטיגען פֿון טאָג צו טאָג, ווייל אויב פּױלען וועט זיגען איבער די האָלענדישע מאַנשאַפֿט און דייטשלאַנד וועט בעזיגען עגיפּטען, האָבן זיך די צוויי זיגער — פּױלען און דייטשלאַנד געזאָלט טרעפֿען אין וואַרשאַ. פֿערשטענדליך, אַז ביי די הערשענדע בעציהונגען צווישען פּױלען און דייטשלאַנד — אויך אויפֿ'ן ספּאָרט־געביט, וואָלט אַזאַ אימפּרעזע צווישען די צוויי מלוכות געהאַט אַ ספּעציעלען סענסאַציאָנעלען אונטערשלאַג.

דייטשלאַנד האָט אַפֿילו פּראָבּ'ירט אונטערהאַנדלען, אַז דער עווענטועלער מעטש זאָל פֿאָרקומען אין דייטשלאַנד — אָבער פּױלען איז דערויף נישט איינגעגאַנגען.

און ס'האָבן זיך אָנגעהויבען פֿיבערהאַפֿטע פֿאָרבערייטונגען: דער דייטשער טעניס־פֿערבאַנד, האָט פֿערלוירען אין דער צייט (היטלער ממשלה) איינעם פֿון איהרע שטאַרקסטע זיילען פֿון דער דייטשער רעפּרעזענטאַנץ. בעמליך, דער בעריהמטער טעניס־מייסטער דניאל פּרען איז בעזייטיגט געוואָרען פֿון דער רעפּרעזענטאַנץ, ווייל ער איז אַ יוד.... די דייטשע רעפּרעזענטאַנץ איז אַזוי אַרום אָפּגעשוואַכט געוואָרען. פֿאַר פּױלען, צום עווענטועלען מעטש מיט דייטשלאַנד איז עס געווען אַ גרויסער פּלוס.

פֿון דער אַנדערער זייט, האָט פּױלען אָנגעהויבען פֿיבערהאַפֿט צו טרענירען די מאַנשאַפֿט, כדי די ווי אַמבעסטען פֿאַרצובערייטען צו די קאַמפּען. אָבער דאָ איז געקומען אַ סענסאַציע.

פּױלען האָט געהאַט פֿערקאָנטראַקטירט דעם פּראָפֿעסיאָנעלען טעניס־טרענער נאַיוק (אַ פֿאַר־ליאַק), וועלכער וואוינט לעצטענס אין דייטשלאַנד. נאַיוק האָט געזאָלט אונטעררייכטען די פּױלישע טעניס רעפּרעזענטאַנץ און זי פֿאַרבערייטען צו די פֿאַרשטעהענדע קאַמפּען. נאַיוק האָט שוין געזאָלט אָנקומען, אָבער אין די לעצטע מינוטען איז אָנגעקומען פֿון איהם אַ טעלעגראַפֿישע ידיעה, אַז ער וועט קיין וואַרשאַ נישט קומען, צוליב...

און דאָ האָט זיך אָנגעהויבען אַ קאָך. די פּױלישע טעניסיסטען וואַרטען אויף זייער לעהרער און דאָ קומט אַזאַ איבעראַשונג.

דער פּױלישער טעניס־פֿערבאַנד האָט אָנגענומען אַ שטעלונג צו דער „אַפֿערע נאַיוק" און דערווייל אָנגעהויבען זוכען אַן אַנדערען, פּאַסענדען טרענער. קיין פּױלען איז געקומען דער פֿראַנצויזישער טרענער עסטראַבאַ, אָבער איהם איז שוין געבליבען גאָר ווייניג צייט צום טרענירען. לסוף איז די פּױלישע רעפּרעזענטאַנץ בעשטימט געוואָרען אין פֿאָלגענדען צוזאַמענשטעל: העבדא, טלאָטשינסקי, און דער יודישער טעניסיסט פֿון דער וואַרשאווער לעגיא אהרן ווייטמאַן.

פּױלען איז אַנגעגאַנגען אין מעטש מיט האָלאַנד אַלס פֿאַוואָריט. אָבער דאָ איז געקומען די ענטוישונג.

פֿרייטאָג, שבת און זונטאָג האָט די פּױלישע רעפּרעזענטאַנץ געקעמפֿט אין האַג און אויסגאַנג פֿון מעטש איז 1:3 פֿאַר האָלאַנד.

די בעזונדערע קאַמפּען זענען געווען פֿאָלגענדע:

טימער — העבדא
2:6 ,2:6 ,3:6
טלאָטשינסקי — הוגהאַן
4:6 ,2:6 ,1:6

אין ערשטען טאָג האָבן זיך געטראָפֿען אין די איינצעל שפּילער דער האָלענדישער מייסטער טימער מיט [illegible]א (פּױלען). דער האָלענדער איז געווען שטאַרקער פֿון פּױלישען מייסטער און איהם בעזיגט אין 3 שפּילען 3:6, 2:6 און 2:6.

בעסער איז אויסגעפֿאַלען דער צוזאַמענטרעף פֿון פּױלישען טעניסיסט טלאָטשינסקי מיט הוגהאַן. דאָ האָט געזיגט דער פּױלישער טעניסיסט טלאָטשינסקי. דער טעכנישער רעזולטאַט איז געווען 1:6, 2:6 און 4:6.

דער בעשטאַנד פֿון מעטש אין ערשטען טאָג איז געווען 1:1.

מ'האָט געהאָפֿט, אַז דער צווייטער טאָג וועט פֿאַר פּױלען זיין בעסער. אַז אין דאָפּעל־שפּילען וועט דאָך פּױלען זיגען. אָבער דאָ איז די פּױלישע לייטונג בעגאַנגען אַ פֿעהלער, אנשטאָט אַ־ווערקצושטעלען צום דאָפּעל־שפּיל טלאָטשינסקין מיטן אויסגערוהטען ווייטמאַן האָט דאָס אָרט פֿון לעצטען פֿערנומען העבדא, וועלכער האָט אַ טאָג פֿריהער פֿערשפּילט צו טימערן. האָלאַנד האָבן אין דאָפּעל־שפּיל רעפּרעזענטירט טימער און צימער קאַוֹלאַ. אין רעזולטאַט האָט פּױלען פֿערשפּילט. די טעכנישע רעזולטאַט פֿון דאָפּעל־שפּיל זענען געווען: דעם ערשטען „סעט" האָט געוואונען פּױלען 2:6. אין צווייטען „סעט" בעהמען זיך די האָלענדערס צו דער אַרבייט. העבדא שפּילט זעהר שוואַך און דענערוויערט דערמיט טלאָטשינסקין. די האָלענדערס זיגען כסדר 1:6, 2:6 און 3:6.

דער בעשטאַנד נאָכ'ן שפּילען איז 1:2 פֿאַר האָלאַנד.

איצט איז געבליבען די איינציגע האָפֿנונג. פּױלען קאָן נאָך אַרויס אַלס זיגער. אָבער דאָ טאָר שוין פּױלען אין דריטען טאָג נישט פֿערשפּילען. פֿאַר האָלאַנד איז גענוג צו ערצילען איין פּונקט, כדי אַרויסצוגעהן פֿון מעטש אַלס זיגער.

נעכטען זונטאָג זענען פֿאָרגעקומען די לעצטע קאַמפּען. אַזוי האָלאַנד ווי פּױלען האָבן שוין צום ערשטען צוזאַמענטרעף אַרויסגעשטעלט זייערע שטאַרקסטע שפּילער. האָלאַנד האָט דאָ רעפּרעזענטירט טימער, פּױלען—טלאָטשינסקי.

אַ גאַנצען טאָג האָט גערעגענט און דער מעטש האָט זיך ערשט אָנגעהויבען האַלב פֿינף. דער קאַמף איז געווען אַ זעהר פֿערביסענער. ביידע שפּילער האָבן זיך אָנגעגעבען אַ דין וחשבון פֿון דער וויכטיגקייט פֿון קאַמף און פֿון עווענטועלען רעזולטאַט. דאָס געווינען דורך טלאָטשינסקין איז געווען נאָך אַ שטיקעל האָפֿנונג — דאָס געווינען פֿון טימער האָט ענטגילטיג איבערגעוואויגען דאָס געווינס פֿון האָלאַנד.

פֿינף „סעטן" האָבן זיי געשפּילט. די רעזולטאַטען פֿון זיי זענען פֿאָלגענדע: אין ערשטען און צווייטען זיגט טימער מיט 1:6 און 3:6. דער דריטער און פֿירטער „סעט" געהערט צו טלאָטשינסקין, וועלכער זיגט מיט 4:6 און 3:6. און דאָ איז געקומען דער דעציד־ירענדער קאַמף.

געזיגט האָט טימער מיט 2:6 און אַזוי־אַרום איז דער אַלגעמיינער רעזולטאַט נאָכ'ן בעכער־טיגען מעטש, וועלכער האָט זיך געענדיגט האַלב אכט, —

1:3 פֿאַר האָלאַנד

• • •

דייטשלאַנד — עגיפּטען 0:5

אין דער זעלבער צייט, ווען פּױלען האָט געקעמפֿט מיט האָלאַנד האָט דייטשלאַנד לייכט בעזיגט די רעפּרעזענטאַנץ פֿון עגיפּטען אין טעניס אין פֿערהעלטעניש 0:5.

אַזוי אַרום וועלען זיך איצט אין דער צווייטער סעריע טרעפֿען האָלאַנד מיט דייטשלאַנד, העכסט וואַהרשיינליך אין האַג.

לאָדזער יוד. מאָטאָציקליסטען=קלוב אָרגאַניזירט דעם 14 ד.ח. אַ צוזאַמענפֿליה קיין לאָדז

גראַנדיעזע אימפּרעזע פֿון יודישען מאָטאָרען=פֿעראיין

דער מאָטאָציקליסטען - צוזאַמענפֿליה פֿון גאַנץ פּױלען קיין לאָדז, וועלכען עס אָרגאַניזירט דער לאָדזער יודישער מאָטאָציקליסטען־קלוב האָט שוין זיין טראַדיציע און האָט אַרויסגערופֿען אויך הײַ־יאָהר אַ גרויס פֿעראינטערעסירונג. די לייטונג פֿון צוזאַמענפֿליה האָט שוין ביז איצט בעקומען אַ גרעסערע צאָהל אָנמעלדונגען. צווישען אַנדערע האָט געמאָלדען די קראָקאווער „מכבי", אַז זייער גאַנצע מאָטאָציקליסטען סעקציע בעטייליגט זיך אין צוזאַמענפֿליה.

ווייטער וועט קומען אַ גרעסערע גרופּע פֿון וואַרשאווער פּױלישען מאָטאָציקליסטען - קלוב, סעקציע פֿון „לעגיא", פֿון מאָטאָציקליסטען־קלוב פֿון פּאָסט - בעאַמטע. חוץ דעם, ווערען ערוואַרט פֿאָהרערס פֿון פּױזען, טשענסטאָכאָוו, לובלין א"א.

דער רעגולאַמין פֿון צוזאַמענפֿליה זעהט פֿאָר אַז די אַלע, וועלכע וועלען זיך אין איהם בעטייליגען מוזען אַרויספֿאָהרען פֿון זייער וואוינונגס ערטער שוין שבת, נישט פֿריהער פֿון 6 אָוונד. די מעטע וועט זיך געפֿינען פֿאַרן הויז, פּיעטריקאָווער 115 (זיץ־אָרט פֿון יוד. מאָטאָציקליסטען־קלוב) צווישען 10—12 זונטאָג פֿאַרמיטאָג.

חוץ'ן אַלגעמיינעם צוזאַמענפֿליה וועט פֿאַר־

קומען אַ ספּעציעלער צוזאַמענפֿליה פֿון אַלע יודישע מאָטאָציקליסטען, וועלכע זענען אָנגעשלאָסען אין וועלט־פֿערבאַנד „מכבי".

אין דעם לויף קאָנען זיך בעטייליגען אַלע יודישע מאָטאָציקליסטען, אַפֿילו די, וועלכע האָבן נישט קיין ליצענסיעס פֿון פּױלישען מאָטאָציקליסטען פֿערבאַנד. ס'איז גענוג, אַז די יודישע מאָטאָציקליסטען וועלען אַדורכפֿאָהרען 150 קילאָמעטער — וועלען זיי בעקומען קינסטלערישע דיפּלאָמען און פּלאַקאַטען.

די אימפּרעזע פֿון לאָדזער יודישען מאָטאָציקליסטען פֿעראיין האָבן אַרויסגערופֿען אַ גרויסע פֿעראינטערעסירונג אין די היגע ספּאָרט־קרייזען

קוסאָטשינסקי זיגט אין מעדיאָלאַן

דער בעקאַנטער פּױלישער לויפֿער, דער אָלימפּיאַדע-מייסטער יאַנוש קוסאָטשינסקי איז נעכטען אויפֿגעטרעטען אין מעדיאָלאַן אין 5 קילאָמעטער-לויף. געזיגט האָט קוסאָטשינסקי, אָנב אין אַ שוואַכער צייט 15 מ. 15 און 2 צעהנטעל סעקונדען. אַלס צווייטער איז אָנגעקומען דער איטאַליענער לאַרענטין.

דענעמאַרק—האָלאַנד 1:2

אַמסטערדאַם.

דער אינטערנאַציאָנאַלער פֿוסבאָל-מעטש צווישען דענעמאַרק און האָלאַנד האָט זיך פֿערענדיגט מיט 1:2 פֿאַר דענעמאַרק.

דעם 3 יוני — אינטערנאַציאָנאַלער צוזאַמענפֿאָהר

פֿון ספּאָרט=זשורנאַליסטען אין וואַרשאַ

ווי מיר האָבן שוין מיטגעטיילט, וועט דעם 3 יוני פֿאָרקומען אין וואַרשאַ אַ אינטערנאַציאָנאַלער צוזאַמענטאָהר פֿון ספּאָרט זשורנאַליסטען.

ביז איצט האָבן שוין געמאָלדען וועגען זייער קומען אַ גאַנצע רייה בעקאַנטע ספּאָרט-זשורנאַליסטען. עס וועט קומען צוו. אַנד. דער פֿאָרזיצער פֿון פֿערבאַנד בוזן, וו.-פּרעזעס האָופּטמאַן, סעקרעטאַר דיפּואַס, קאַסיר מאַנטען. חוץ זיי וועלען קומען דעלעגאַציעס פֿון האָלאַנד, פֿראַנקרייך, דייטשלאַנד, איטאַליען, בעלגיען.

גראַס — אַ פּראָפֿעסיאָנעלער באָקסער

דער בעקאַנטער באָקסער פֿון לעמבערגער חשמונאי גראַס, איז געוואָרען אַ פּראָפֿעסיאָנעלער באָקסער.

דרום-פּױלען — צפֿון-פּױלען 0:1

אין קאַטאָוויץ איז פֿאָרגעקומען דער מעטש צווישען דרום פּױלען און צפֿון-פּױלען האָט געבראַכט אַ זיג דער דרום מאַנשאַפֿט אין פֿערהעלטניס פֿון 1:3, דאָס שפּילען איז נישט געווען אינטערעסאַנט, ווייל די שפּילער האָבן זיך נישט פֿערשטענדיגט, דאָס איינציגע טויער האָט דערגרייכט פּאַזורעק.

ריכטער - ה' לוסטגאַרטען.

נעכטיגע פֿוסבאָל-מעטשען אין לאָדז

לטובת דעם פּ.ז.פּ.נ.

אין נעכטיגען טאָג זענען אין גאַנץ פּױלען נישט פֿאָרגעקומען קיין שום מייסטערשאַפֿט-מעטשען, נאָר פֿערמעסטונגען לטובת דעם פּ.ז.פּ.נ. ס'איז שוין אַ בעקאַנטע זאַך, אַז די פֿערמעסטונגען, וועלכע טראָגען אַ פֿריינדשאַפֿטליכען כאַראַקטער, האָבן אויפֿגעהערט צו זיין אַן אַטראַקציע און די טריבונעס זענען אומעטום געווען לעדיג. די קלובען אַליין האָבן זיך אויך נישט פֿעראינטערעסירט, אַז די נעכטיגע אימפּרעזעס זאָלען פֿינאַנציעל זיך איינגעבען און זיי האָבן טאַקע געהאַט אַדורכפֿאַל.

ל.ט.ס.ג. — הכח 1:3 (0:0)

ביידע מאַנשאַפֿטען זענען אַרויסגעטרעטען מיט אָפּגעשוואַכטע צוזאַמענשטעלען, דערביי איז „הכח" געווען געצוואונגען כסדר צו טוישען די שפּילער. קאַהאַן איז באַלד אין אָנהויב קאָנטוזירט געוואָרען. באַלד אין אָנהויב האָט ל.ט.ס.ג. אָנגעהויבען שאַרף צו שפּילען, אָבער באַלד איז דאָס טעמפּאָ נעוואָרען שוואַך און ווייניג אינטערעסאַנט, אין פֿערלויף פֿון גאַנצען מעטש זענען אַדורכגעפֿיהרט געוואָרען גאָר ווייניג שעהנע קאָמבינאַציעס. ראַפּאָפּאָרט האָט געהאַט נאָר גוטע מאָמענטען, אין אַלגעמיין האָט ער נישט געהאַט קיין גוטען טאָג. דעם ערשטען „גאָל" אין דער צווייטער העלפֿט האָט דערגרייכט „הכח" אָבער דער ריכטער דיק-טירט אין דער לעצטער מינוט 2 פֿריישטויסען בעגען „הכח", וואָס ווערען פֿערוואַנדעלט אין טויערן. דער רעזולטאַט איז געווען 1:3 פֿאַר ל.ט.ס.ג.

ריכטער - ה' דאַמבאַר.

ל.ק.ס. (ליגע) - טוריסטען 1:1

פּאַביאַניצער רעפּרעזענטאַנץ—„מכבי" (לאָדז) 1:2

קאָמבינירטער לויף אויפֿן בעכער פֿון „קוריער לודזקי"

נעכטען איז אין פּאָניאַטאָווסקי-פּאַרק פֿאָרגעקומען דער קאָמבינירטער וועט-לויף אויף אַ שטח פֿון 14 קילאָמעטער וועגען בעכער פֿון „קוריער לודזקי". דאָס ערשטע אָרט האָט פֿערנומען „ווידזעוו שטשאַנעצ" אין 40 מינוט 21,4 סעקונדען, 2) גייער 3) ל.ק.ס., 4) טור, 5) ס.ק.ס. (זגערזש)

שווים-פֿערמעסטונגען פֿון די לאָדזער מיטעל-שולען

אין זגערזשער באַסיין

נעכטען זענען אין זגערזשער באַסיין פֿאָרגעקומען די שווים-פֿערמעסטונגען וועגען דער מייסטערשאַפֿט פֿון די מיטעל-שולען. די אימפּרעזע איז איינגעאָרדענט געוואָרען דורך דעם פֿערבאַנד פֿון די לעהרער פֿאַר פֿיזישע ערציהונג. אין די פֿרויען-פֿערמעסטונגען האָט דאָס ערשטע אָרט פֿערנומען די גימנאַזיע פֿון פּענטקאָווסקא און פֿון די מענער-גימנאַזיעס — די דייטשע גימנאַזיע.

לאָדזער מייסטערשאַפֿט אין ספּאָרט-שפּילען

נעכטען זענען פֿאָרגעקומען די ווייטערדיגע מייסטערשאַפֿטען אין ספּאָרט-שפּילען. די רעזולטאַטען זענען געווען פֿאָלגענדע:

קאָרב-באָל פֿאַר פֿרויען:

ל. ק. ס. — שטערן 2:12

י. ק. פּ. — זיעדנאָטשאָני 2:14

ה. ק. ס. — מכבי 0:30 (וואָלקאָווער)

קרושענדער — ווימאַ 8:12

נעץ-באָל פֿאַר מענער:

אימקאַ — אַבסאָלווענטען 1:2

ל. ה. ס. — וו. ה. ס. (וואָלקאָווער)

ל. ס. ס. — זיעדנאָטשאָנע (וואָלקאָווער)

ל. ק. ס. — טור (וואָלקאָווער)

פֿוסבאָל-מעטשען אין לאַנד

שלעזיען — קראָקאָ 3:1

לעמבערג — וואַרשאַ 1:1

גוויאַזדאַ — מכבי (וואַרשאַ) 1:2

אָפֿיציעלער קאָמוניקאַט

פּױלישער פֿערבאַנד „מכבי" לאָדזער קרייז

קאָמוניקאַט נומער 1

1) עס ווערט בעקאַנט געמאַכט, דאָס די אָפֿיציעלע קאָמוניקאַטען פֿון פֿערבאַנד וועלען געדרוקט ווערען אין „נייעם פֿאָלקסבלאַט".

2) אַלע קלובען ווערען אויפֿגעפֿאָדערט צו שיקען די ליסטעס פֿון זייערע ועדים און פֿון די לייטונגען פֿון די סעקציעס.

3) אַלע קלובען ווערען אויפֿגעפֿאָדערט צו בעצאָהלען זייער מיטגלידס-ביטראַג ביז דעם 20 מאַי ה. י. אין געגענפֿאַל וועלען זיי ווערען אויטאָמאַטיש אָפּגעשטעלט אין זייער רעכט.

4) אין הסכם מיט'ן בעשלוס פֿון לאָדזער קרייז-צוזאַמענפֿאָהר פֿון „מכבי" האָט די עקזעקוטיווע נאָך אַדורכגעפֿיהרטע אויספֿאָרשונג בעשלאָסען צו דיסקוואַליפֿיצירען אויפֿ'ן גאַנצען לעבען די פֿאָלגענדע אמאָליגע מיטגלידער פֿון לאָדזער ספּאָרט-קלוב „מכבי":

פֿיינבערג מאַקס, הורוויטש איליאַ, יאַקאָבזאָהן פּאַולינאַ, קאַפּלאַן נתן, לויפֿער סאַמועל וועלסאָוו, לאָפּעראָווא אירענאַ, לעווקאָוויטש אסתר, רייכמאַן זעמאַן, שטיין סינאַ. דאָס אויסשליסען איז בעשלאָסען געוואָרען צוליב פֿאָלגענדע טעמים: א) דאָס פֿעראורזאַכען מצד די דערמאָנטע אַריינצוברענגען רייבונגען אין די רייהען פֿון אונזער פֿערבאַנד; ב) זיך געגענשטעלען דעם גייסט און די ריכטונג פֿון אונזער בעוועגונג; ג) צוליב'ן פֿיהרען פֿון אַ דעסטרוקטיווער אַרבייט אין דעם פֿערבאַנד. אַלע קלובען, וואָס געהערען דעם פֿערבאַנד ווערט פֿערבאָטען צו אָננעהמען זיי אַלס מיטגלידער אָדער אָנצופּערטרויען זיי וועלכע עס איז קלוב-פֿונקציעס. געגען די קלובען, וואָס וועלען זיך נישט צופּאַסען צו דעם בעשלוס, וועט אָנגעווענדעט ווערען שטראָף-סאַנקציעס ביז צום אויסשליסען דעם קלוב פֿון וועלט-פֿערבאַנד „מכבי".

„אין משך פון די עלף טאג בין איך גרוי געווארען"

דערצעהלט א דייטשער יוד וואס איז אנטלאפען פון א היטלעריסטישען קאנצענטראציאנס-לאגער

פ ר א ג, (י.ט.א.) דער ארגאן פון דער ליגע פאר מענשען-רעכט פערעפענטליכט אין זיין לעצטען נומער פאלגענדע בעשרייבונג פון א דייטשען יוד, וואס איז אנטלאפען פון איינעם פון די היטלעריסטישע קאנצענטראציע-לאגערן:

נאך 6 רעוויזיעס, וואס זענען דורכגעפיהרט געווארען אין מיין שטוב, בין איך פון מיין היימשטאט אנטלאפען קיין ק. איך האב מיך שוין ענדליך געוואלט אביסעל אויסרוהען און בין אוועק צו מיין ברודער. אכט טאג בין איך דארט געווען. פלוצים איז די גאס געווארען ארומגעשלאסען און פון הויז צו הויז זענען געמאכט געווארען רעוויזיעס. מיין ברודער, איך און צוזאמען מיט אונז פיל אנדערע זענען ארעסטירט געווארען. מען האט אונז געבראכט אין פאליציי-פרעזידיום, וואוהין מען האט צוזאמענגעשלעפט א פארטיע פון אנ'ערך 400 מאן — קאמוניסטען און סאציאל-דעמאקראטען.

א געוויסען פריד-המארגען האט אונז איבערגענומען אנ'אפטיילונג שטורמיסטען. פונקט ווי מיר וואלטען געווען שטראף געפאנגענע, האט מען אונז געפיהרט אונטער אנ'עסקארטע פון שטורמיסטען (ס. א.) א'ן נאך צוויי און א האלבע שעה פוס-מארש זענען מיר געקומען אין קאנצענטראציאנס-לאגער ע. דארט האט אונז איבערגענומען א שטורם-שטאפעטע (ס.ס.). דער קאנצענטראציאנס-לאגער איז געווען ארומגעצוימט מיט א פארקאן פון שטעכיגען דראהט, פאטראלירט דורך ס. ס. אדער ס. א. לייט.

העכער 4 שעה האט געדויערט דאס אויפנעמען די געפאנגענע. יעדעס מאל איז אויסגעפאלען א קאמאנדע „צעהלען" אדער „אויסשטעלען זיך אין א רייהע". ענדליך האט מען אונז אויפ'ן מיליטערישען שטייגער איינגעטיילט אין באראקען און געגעבען שטרוי-זעק. דאן איז יעדער געווארען פאטאגראפירט.

וואו מען האט נאר געקענט, האט מען אונז בעליידיגט. נאכ'ן פאטאגראפירען אונז האבען מיר זיך אלע געמוזט אויסטון נאקעט, און עס איז פעסטגעשטעלט געווארען, ווער עס איז א יוד. די יודען האבען בעקומען ארעס-בענדער מיט א געלען פלעק.

קוים איז די פראצעדור געווען געענדיגט, איז געקומען א בעפעהל „יודען ראוס". מיר זענען געווען זיבען יודען צווישען פיער הונדערט סאציאל-דעמאקראטען און קאמוניסטען. מען האט אונז געבראכט אין וואך-לאקאל. דא האט מען אונז געהייסען רופען „הייל היטלער! יודא פעררעקע!" איך האב מיך אפגעזאגט צו פאלגען. האט מען מיך געשלאגען מיט גומי-שטעקענס איבער'ן קאפ און דעם גאנצען קערפער. נאכהער האט מען מיר אויפגעהויבען די האנד אין דער הויך, ווי צום פאשיסטען-גרוס, צוגעבונדען זי צו א שטעקען אזוי האב איך געמוזט האלטען די האנד 2 שעה צייט. נאכדעם האט מען אונז צוריקטראנספארטירט אין די באראקען. די דאזיגע פראצעדור האט זיך איבערגעחזרט טעגליך אין משך פון די עלף טעג, וואס איך בין געווען אין לאגער. מיר האבען שוין אהן צוואנג געשריען „הייל היטלער". איך האב „יודא פעררעקע" נישט גערופען.

מיין קאפ איז געווען פולשטענדיג צושלאגען. מיין קערפער איז געווען און איז נאך איצט בעדעקט דורכאויס מיט בלויע צייכענס. אין משך פון די עלף טעג בין איך גרוי געווארען.

עסען האט מען אונז געגעבען טעגליך דריי פענעצלעך ברויט מיט אייכעל-קאקאא. אויף מיטאג א וואסער-זופ מיט קרויט. דאס זענען נאך געווען מעדני-מלך. די קאמוניסטען, וועלכע זענען געווען איזאלירט, האט מען געגעבען נאך א סך ווייניגער צו עסען. זיי האט מען בכלל מורא'דיג טיראניזירט. ווי נאר צוויי קאמוניסטען האבען זיך געפונען צוזאמען, האבען זיי די ס. ס.-וואכען פונאנדערגעטריבען מיט א וואסער-שפריץ. די געשרייען פון די מיסגעהאנדעלטע קאמוניסטען האט מען געהערט אהן אויפהער. זיי האט מען, אזוי ווי מיך, אויף א בעסטיאלישען אופן געשלאגען מיט גומי-שטעקענס.

בעזונדערס די נאכט אין קאנצענטראציע-לאגער זענען פאר אונז געווען מאיום'דיג. דאסמאל פלעגען קומען די ס. ס.-פיהרער און זיך אויף אונז לאזען שלאגען מיט נאהייקעס. מיר פלעגען זיך מוזען שטעלען און „אפצעהלען", מחמת מען האט שטארק מורא געהאט, אז מיר זאלען נישט אנטלויפען.

א געוויסען טאג זענען פערשוואונדען געווארען ניינצעהן מאן, קיינער האט נישט געוואוסט וואוהין, בעלד האבען מיר בעמערקט, אז מען קען מאכען פליטה, ווייל ביינאכט האבען די בעוואכונג פון דראהט-פארקען איבערגענומען די ס.א.-לייט. צווישען זיי האט זיך געפונען א נומא געוועזענע קאמוניסטען, וועלכע זענען אריבער צו די ס.א.-לייט נישט מחמת פאליטישער איבערצייגונג, נאר כדי צו האבען פון וואנען צו לעבען. אט די דאזיגע האבען אונז בעדייטענד פערלייכטערט דאס אנטלויפען.

מיר זענען געווען זאלבע-עלפט און האבען בעשלאסען אנטלויפען. דער אבטרעט האט זיך געפונען אין דער נאהענט פון דראהט-פארקען. דארט האבען מיר אונטער'ן פארקאן אונטערגעגראבען א לאך. עס איז געווען ארום איינס ביינאכט. יעדע דריי מינוט איז ארויס אנ'אנדערער פון אונז און זיך צוגעשארט צו דעם לאך, וואס האט אונז געזאלט פיהרען צו דער פרייהייט. דער ס.א.-וואכמאן האט פאטראלירט ביים צווייטען עק פארקאן. ער איז אויך נישט צוגעקומען נעהנטער, נאר זיך אריינגעלאזען אין א שמועס מיט זיין חבר. דאס געוועהר האט ער געהאלטען אויפ'ן פאס. צעה שריט פאר'ן וואכמאן, אויפ'ן לאגער-פעלד, איז געלעגען אונזערער א חבר און שטרענג אכטונג געגעבען אויף יעדע בעוועגונג פון וואכמאן. ער האט אונז אבער נישט געהאט, וואס צו ווארענען. די ס.א.-לייט האבען זיך משמעות געהאט א סך צו דערצעהלען. די גאנצע צייט האבען זיי זיך נישט אויסגעדרעהט. איינציגווייז האבען מיר זיך דורכגעשארט דורך דעם לאך אונטער'ן פארקאן און ווען דער צעהנטער איז שוין געהאט ארויס, האט זיך ערשט דעמאלט ארויסבעקומען אויך אונזער חבר — דער „ווארענער".

אונזערע רוקענס האבען וועה געטון פון די בעקומענע מכות-רצח, אונזערע מאגענס האבען זיך געדרעהט אין קראמפען פון הונגער. מיר זענען אבער געווען רוהיג ערשט דאן, ווען מיר האבען געהאט דאס צוכטהויז „דייטשלאנד" אונטער זיך.

אייפערזוכט און ליבע

א שפאנענדע ליבע-דראמע וואס האט אויפגערודערט אמעריקא

א מערקווירדיגער פלאנטער פון אייפערזוכט און מארד איז נישט לאנג פארגעקומען אין ניו-יארק.

א פרוי, וועלכע איז געווען אייפערזיכטיג איז בעגאנגען דעם מארד, דאס איז א גאנץ געוועהנליכע פאסירונג, אבער אין דעם דאזיגען פאל איז איהר קרבן געווען נישט א צווייטע פרוי, נאר א צווייטער מאן, זי האט געטויט דעם מאנס בעסטען פריינד, ווייל ער האט אפגעפירט דעם מאן פון איהר.

די פרוי ביטריס לאפאלציא איז אריינגעקומען אין פאליציי-קאמיסאריאט האט א ווארף געטון א רעוואלווער אויפ'ן טיש און האט געזאגט:

— איך האב ערשט דערשאסען א מאן.

זי איז ארעסטירט געווארען און די פאליציי האט פון איהם בעקומען די פאלגענדע געשיכטע:

זי האט חתונה געהאט מיט איהר מאן וויקטאר מיט דריי יאהר צוריק, זיי האבען זיך ליב געהאט און זענען די ערשטע צייט גליקליך געווען. באלד איז אבער זייער גליק פערשטערט געווארען. טשארלס קערמיס, 31 יאהר אלט, איז ביי זיי געווארען א סוב-לאקאטאר און פון איהם האבען זיך גענומען אלע איהרע צרות.

דער סוב-לאקאטאר האט גענומען רעדען מיטן מאן וועגען פילאזאפיע. יעדען אווענד פלעגען זיי זיך צוזאמענקומען און פיהרען געשפרעכען וועגען די טיפע גרעבקען פון דעם גריכישען פילאזאף סאקראט. זיי פלעגען זיך אזוי פערטיפען אין פלפול, אז זיי האבען אן אלעם אנדערען פערגעסען.

דער סוב-לאקאטאר האט היפנאטיזירט איהר מאן, דער סוף איז געווען אז מיט צוויי וואכען צוריק האט איהר מאן איהר אפען געזאגט, אז ער איבטערעסירט זיך מעהר נישט מיט איהר.

„ער האט געזאגט, אז ער האט בעשלאסען מעהר גארנישט צו האבען צו טון מיט פרויען — האט פרוי לא פאלציא דערצעהלט — איך האב איהם פארגעווארפען, אז ער איז היפנאטיזירט געווארען פון קערמיסן, ער האט עס געלייקענט, אבער ער האט צוגעגעבען אז ער האלט מעהר פון קערמיסן ווי פון מיר".

פרוי לא פאלציא האט זיך דאן געווענדעט צו קערמיסן. ווען איהר מאן איז אוועק צו דער ארבייט, איז זי צוגעשטאנגען צו איהם מיט טענות, פארוואס ער האט צובראכען איהר היים. ער האט דאס בישט בעלייקענט — האט זי דערצעהלט אין איהר ווידוי, און האט געזאגט אז דאס האט ער טאקע געוואלט.

— ער איז פון מיין בעשולדיגונג אזוי אויפגערעגט געווארען — האט פרוי לא פאלציא געזאגט — אז ער האט מיך געסטראשעט מיט'ן טויט.

זי האט אויף איהם דאן אנגעשטעלט א רעוואלווער און האט פרובירט איהם צווינגען אונטערצושרייבען א געוויסע ערקלערונג ער האט זיך אנטזאגט אונטערצושרייבען און זי האט אויסגעשאסען.

קערמיס איז געפאלען טויט.

ווען די פאליציי איז געקומען צו די לא פאלציאס אין הויז, האט זי געפינען דעם דערשאסענעם סוב-לאקאטאר נעבען דעם טיש, אויף וועלכען עס האבען זיך נאך געפינען די בישט-געוואשענע געשיר. אויפ'ן טיש האבען זיי אויך געפינען דאס פאלגענדע צעטעלע:

„איך, טשארלס קערמיס, וועלכער שרייב דא אונטער מיין נאמען, בין ביים קלאר'ען פערשטאנד און איך האב איבערגעלייענט דעם דאזיגען דאקומענט, איך שווער אז עס איז לויטער אמת, און אז איך בין איינגאנצען שולדיג, איך האב אוועקגענומען די ליבע, וואס וויקטאר לא פאלציא האט געהאט צו זיין פרוי ביטריס".

דער דאקומענט איז אבער נישט געווען אונטערגעשריבען. קערמיס האט זיך אנטזאגט צו שטעלען זיין נאמען אויף דעם. טראץ דעם וואס די פערביטערטע פרוי איז געשטאנען מיט א רעוואלווער און האט איהם געסטראשעט מיט'ן טויט.

דאס איז א מערקווירדיגע געשיכטע. פון דעם, וואס די פרוי דערצעהלט און פון איהר בענעהמונג שיינט צו זיין קלאר, אז „היפנאטיזירט" איז געווען נישט איהר מאן, נאר זי אליין. זי האט זיך אליין „היפנאטיזירט" אדער פערגיפטעט איהר מח מיט אלערליי פערדאכטען וועגען איהר מאן און זיין פריינד.

עס זענען פערהאן פרויען — און מענער, וועלכע זענען אזוי פערליבט, אז זיי קאנען נישט ליידען, וואס די פערזאן, וועלכע זיי ליבען, אינטערעסירט זיך מיט וועלכער עס איז אנדערער פערזאן. אייגענטליך איז דאס נישט קיין ליבע ביי זיי. נאר א געוואלדיגע ליידענשאפט. אט דאס געפיהל פון איבערגעטריבענער ליבע דערגרייכט טיילמאל די שטופע פון משוגעת און דער רעזולטאט איז דאן א טראגישער.

פון דעם, וואס שכנים דערצעהלען, ווייזט זיך ארויס, אז דער סוב-לאקאטאר קערמיס איז נישט געווען קיין פערדאר-בענער מענש. פערקעהרט, ער איז געווען א הויך - געבילדעטער קולטורעלער מענש. פרוי לא פאלציא אליין זאגט, אז ער איז צייטענווייז געווען זעהר פריינדליך געשטימט צו איהר און האט געפרובט זי בערוהיגען וועגען איהר מאן. צו דער זעלבער צייט האט ער אבער אבגערעדט דעם מאן פון איהר — זאגט זי. אין איהם זענען דערום געווען פערקערפערט גוטע און שלעכטע אייגענשאפטען. זי האט איהם בעטראכט אלס א טייוועל, וועלכער האט פערכישופט איהר מאן. דער איינציגער וועג אפצוטון דעם כישוף איז געווען צו טויטען דעם כישוף-מאכער, האט זי געהאלטען.

ווי דאס געזעץ וועט זיך בעציהען צו דער פרוי, קאן מען נישט זאגען. לויט דעם געזעץ איז זי א שוידערליכע פערברעכערין, גיכער פון אלץ איז זי אבער א קראנקע פרוי. א גייסטיג קראנקע, ווייל איינע, וועלכע איז אזוי איבערנאטירליך אייפערזיכטיג אויף איהר מאן, איז זיכער בישט ביים זינען.

Dr. Z. RAKOWSKI

ספעציאליסט פאר

אוירען, נאז, האלז און לונגען-קראנקהייטען

11 ליסטאפאד 9 (קאנסטאנטינער)

טעל 127-81

שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7

נעהמט אויך אן אין לעטשניצע זנעריושער 17

פון 11-1 און פון 2-3 נאכמ.

אלעבען איז שטורם

זכרונות פון בערימטען יודיש-רוסישען רעוואלוציאנער

(2 וולאדימיר יאכעלסאן

איך געדענק די שמוציגע קאמער מיט היל-צערנע בענק ארום א טיש און א פערשפיגענע פאדלאגע. היבטער א פארהאנג האבען זיך געפינען זיין שווינדזוכטיגע ווייב און א קינד אין א וויגעל, נאך א קינד, א 14-יאהריגע מיידעל, האט אכטונג געגעבען אויף דער מאמען און האט געקאכט.

דער מלמד, ביי וועמען איך בין דורכגעגאנגען איינמאל איז ארויסגעקומען א גרויסע אונגמרא אדער תלמוד), האט געהאט מערקווירדיגע לערן-מעטאדען, ער פלעגט די תלמידים רייסען די האהר און די אויערען און מיט די דינינקע פינגער וואס זענען ביי איהם געווען געל פון שמעק-טאבאק, פלעגט ער איינקוועטשען די נאז פון דעם יונגעל אדער קנייפען די באק צי דעם האלז.

מיט א ניגון פלעגט ער פארזאגען אנ'ארט אין חומש אדער אין דער גמרא און דאס אונז איבערזעצען אויף יודיש, און מיר פלעגען נאכזאגען נאך איהם. אז שרעק פלעגט מיך בעפאלען, ווען ער פלעגט פלוצלונג זיך אפשטעלען און א זאג טון צו מיר: „נו, זאג ווייטער!" און איך פלעג נישט וויסען פון וואנען אנצוהייבען. איך פלעג אפט זיין צעשטערט, נישט אויפמערקזאם, און צי איז דאס מעגליך געווען נישט אפצושטעלען זיך אויף איינע ערטער אין תלמוד? אט צום ביישפיל, הייבט זיך אן די גמרא ביצה מיט אזא פראגע: „צי מעג מען עסען אנ'איי, וואס איז געלייגט געווארען אום יום-טוב? איך האב זיך געפרעגט: פארוואס שטעלט גאט אליין נישט אפ זיין שעפערישע ארבייט אין א יום-טוב, דאס וואלט דאך געווען א סך איינפאכער.

די מסכת נשים (דער טייל פון דער גמרא, וואס האט צו טון מיט פראגען, וועגען פרויען, זייער ריינקייט און אומריינקייט) האב איך זעהר ווייניג פערשטאנען, דארטען איז, אבער, פערהאן אזא מאדנער ארט: „אויב א מענש פאלט ארא פון א דאך און פאלט דערביי ארויף אויף א פרוי און זינדיגט מיט איהר, צי איז ער שולדיג"? דאס האב איך שוין גאר נישט געקענט פערשטיין.

פרייטאג פלעגט דער מלמד אפלאזענדיג די יונגלעך, אנזאגען זיי שטרענג, ווי זיי דארפען זיך אויפפיהרען, געוועהנליך פלעגען די תלמידים פרייהער קריגען א פארציע שמיץ, פאר זינד בעגאנגענע אדער וואס זיי וועלען נאך בעגיין. שמייסען פלעגט ער אבער מעהרסטענס די עלטערע יונגלעך, וואס פלעגען זיין צופיל אויפמערקזאם צו זיין טאכטער.

דער שכר-לימוד פאר יעדען יונגעל פלעגט זיין צעהן גילדען א חודש, וואס האט אויסגעמאכט איין רובעל מיט פופציג קאפיקעס, דער מלמד האט געהאט אין חדר צעהן תלמידים, פלעגט זיין חודשדיגער פערדינסט זיין הכנסה 15 רובעל. פון דעם האט ער געצאָלט צאהלען דירה-געלד, אויסהאלטען זיין פאמיליע, צאהלען דעם בעהעלפער, וואס פלעגט די קינדער פירענגען פון דער היים און אוועקפיהרען צוריק אהיים. ער פלעגט אפילו מוזען געבען כאבאר דעם רעגירונגס-בעאמטען וואס האט אכטונג געגעבען אויף די חדרים.

אויסער דעם, האט די רעגירונג געהאדערוועט, מען זאל אין די חדרים לערנען מיט די קינדער א ביסעל רוסיש, פלעגט א פאר מאל אין וואך אויף א שעה צייט קומען א לעהרער, וואס פלעגט אונז לערנען שרייבען רוסיש, אבער ער פלעגט כמעט די גאנצע צייט פערנעהמען מיט פערשניצען די גענזענע שרייב-פעדערס, פאר דעם דאזיגען לעהרער האט דער מלמד אויסגעבעטען ביי די עלטערען נאך צו צוויי גילדען א חודש און פאר די גרויסע יום-טובים פלעגט דער מלמד קריגען פון די עלטערען מתנות צו צוויי-דריי רובעל. די דאזיגע מתנות פלעגט ער אליין גיין צונויפקלויבען.

מיין פאטער פלעגט זיך נישט מישען אין מיין לערנען און פלעגט קיינמאל נישט קומען אין חדר. אבער ער פלעגט זיין זעהר צופרידען. ווען דער מלמד פלעגט אין די גרויסע יום-טובים קומען צו אונז אהיים זיך אויספיינען מיט זיינע גוטע לערן-מעטאדען און מיט דער פעולה וואס איך מאך אין לערנען. איך פלעג דארפען ענטפערען אויף וועלכען בלאט פון דער גמרא עס געפינען זיך אזעלכע און אזעלכע שורות. דער מלמד פלעגט עפענען א גמרא און אריינשטעלען א נאדעל און איך האב עס געדארפט זאגען וואס פאר א ווארט עס געפינט זיך אויף יענעם ארט מיט 10 אדער 20 בלעטער ווייטער, אזא מין עקזאמען פלעגט צוגעגרייט ווערען פון פריהער און איז געווען נישט מעהר ווי א בלאף, אבער דאס פלעגט מאכען אנ'איינדרוק.

איינמאל איז ארויסגעקומען א גרויסע אונאנגענעהמליכקייט, צוליב וועלכער מיין פאטער האט אנגעהויבען שטארק צווייפלען, צי איך לערן זיך עפעס אויס, וועניגסטענס אין די גויאישע לימודים. מיין פאטער פלעגט פאהרען קיין לייפציג, דייטשלאנד, צו די יאהר-מערק, און ער האט זיך געהאלטען פאר א גרויסען קענער פון דער דייטשער שפראך, אליין האט ער אפילו גערערט אויף יודיש, אבער די דייטשען פלעגען איהם פערשטיין.

צו די יודען, וואס פלעגען דאס ערשטע מאל פאהרען קיין לייפציג, האט ער זיך בעצויגען גוטמוטיג, ווי אנ'עלטערער און פלעגט כסדר זאגען: „וואס ס'איז טייטש? לאזט מיר"! לייענען און שרייבען דייטש האט ער נישט געקאנט, און די בריף, וואס פלעגען אנקומען צו איהם פון דייטשלאנד, פלעגט איהם לייענען א בוכהאלטער, וואס פלעגט קומען איין מאל א וואך אין אווענט. איינמאל איז דער בוכהאלטער נישט געקומען און דער פאטער האט מיר געגעבען איבערלייענען א דייטשען בריף, איך האב, פערשטעהט זיך, געקוקט ווי א האן אין בני אדם. פרעגט שוין נישט, איך האב שוין פאר מיין אומוויסענהייט געקראגען, וואס עס האט מיר געקומט.

דער רעזולטאט איז געווען, אז דער לעהרער פון שרייבען, וואס האט אונז אין חדר פריהער געצוואונגען אויסצושרייבען מיט גענזענע פעדערס די געהיימנישפולע צייכענס פון דעם רוסישען אלף-בית האט איצט צוגעגעבען אויך דייטשע בוכשטאבען. אבער פון שעהן שרייבען בוכשטאבען און ווערטער איז נישט געגאנגען, און אט אזוי בין איך געווארען א דייטש, כאטש איך האב וועגען זיך בשום אופן נישט געקאנט זאגען: „אז טייטש, טא לאזט מיך!".

(ווייטער מארגען)

יודישער ארטיסטן-צוזאמענפאר

דינסטאג, דעם 9-טען מאי, 10 פר"ה קומט פאר אין ווארשא, אין לאקאל פון יודישען ארטיסטן-פעראיין לעשנא 2, דער 16-טער צוזאמענפאהר פון יודישע ארטיסטען אין פוילען, דער היינטיגער צוזאמענפאהר איז א דעלעגאטען-צוזאמענפאהר, יעדע טרופע שיקט איהרע אויסגעקליבענע דעלעגאטען. פון לאדז פאהרען צום צוזאמענפאהר אלס דעלעגאטען פאלגענדע ארטיסטען: פון „פאקט" — אלעקס שטיין, דוד האמבורגער. פון „סקאלא" — דוד בייגעלמאן, אהרן אייזענבערג. פון „פילהארמאניע" — אסתר ליפאווסקא, וואלף נייהויז, שלמה קאן, שלמה פריזאמענט. א חוץ די אויבענדערמאנטע, פאהרען אויך צום צוזאמענפאהר אלס מיטגלידער פון דער רעווידיר קאמיסיע די ארטיסטען: משה ליפמאן, אברהם שטאקפעדער, יוסף סטרוגאטש.

די פערוואלטונג פון ארטיסטען-פעראיין האט זיך בעמיהט אין באהן-מיניסטעריום, און האט בעקומען א באהן-הנחה פון 50 פראצענט פאר אלע דעלעגאטען צום צוזאמענפאהר. ווי ס'איז פארגעזעהען וועט דער צוזאמענפאהר דויערן פון 2 ביז 3 טעג.

ו. נ.

טאטעס, מאמעס, שוויגערס, שנירס און איידימס!

אלע מוזט איהר קימען זעהן: דאס לעבענס-בילד

„מאמע און שוויגער"

וואס ווערט געשפילט היינט צום לעצטען מאל אין „סקאלא" צו פאפולערע פרייזען מיט

לוסי און מישא גערמאן

א זעלבסטמארד

(2) נעכטען האט אויסגעטרונקען א גרויסע דאזע זאלץ-זויער די 29-יעהריגע מיכאליבא מיי-טערקא (פאמארסקא 33).

פאגאטאוויע האט זי אין א שווערען צושטאנד אפגעפיהרט אין שפיטאל אויף זאגאיעוויקא.

די סיבה פונ'ם זעלבסטמארד-פרוב איז נישט פעסטגעשטעלט געווארען.

די לעצטע דריי טעג פון דער כהנא-אויסשטעלונג

די אויסשטעלונג ווערט געשלאסען שוין דעם מיטוואך, 8 א זייגער און כדי צו ערמעגליכען דעם בריי'טען פובליקום זיך צו בעקענען מיט די אינטערעסאנטע מעטאלאפלאסטישע ווערק פון דעם בעקאנטען קינסטלער ווערט דער איינטריטס-פרייז ערמעסיגט אויף 25 גראשען.

די אויסשטעלונג איז געעפענט פון 10 פריה ביז 8 אוונטס, פיעטריקאווער 90.

דאס טעאטער הילכט פון דעם שטורם אפלאדיסמענטען, בעת

לוסי גערמאן

שרייט אויס מיט פאטאס:

איך וויל נישט זיין בלויז סיין שוויגער, איך וויל זיין אויך א מוטער...

זעהען אין דער פיעסע

„מאמע און שוויגער"

וואס ווערט געשפילט היינט אין „סקאלא" צום לעצטען מאל!

גנבות

(—) פון יעקב שטרייגערס גאלאנטעריע-געשעפט (נארוטאוויטשא 14), האבען גנבים ארויס-געשניטען ביינאכט א שויב. א דאנק דעם אלארם פון נאכט-סטרוזש זענען די גנבים אנטלאפען.

פון אברהם הירשבערגס יובעליר-געשעפט, אויף פאלודניאווא 1, האבען גנבים ארויסגענומען גאלדענע פינגערלעך אין דער ווערט פון 500 זל. און 200 זל. מזומן געלד.

ביי זיגמונד בושעזשינסקי האבען גנבים צו-גענומען א ראווער אין דער ווערט פון 280 זל.

Dr. med. H. LUBICZ

ספעצ. פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקה.

צעגעלניאנא 7, טע. 141-32.

נעהמט אן פון 8—10 פריה, פון 12—2 נאכמ. און פון 5—8 אוונט, זונטאג פון 9-11 בייטאג.

היינט צום לעצטען מאל אין „סקאלא" „מאמע און שוויגער" מיט לוסי און מישא גערמאן

כדי צו געבען די מעגליכקייט די ברייטע פאלקס-מאסען צו בעוואונדערן דאס הערליכע שפילען פון די גרויסע אמעריקאנער סטארס לוסי און מישא גערמאן אין דער שלאגער-פאלקס-פיעסע „מאמע און שוויגער" ווערט היינט געגעבען א גראנדיעזע פאפולערע פארשטעלונג פון 60 גר. ביז 2,20. ס'איז מעהר ווי זיכער, אז היינט וועט דאס „סקאלא"-טעאטער זיין איבערפולט ביז'ן לעצטען פלאץ.

ראדיא-פראגראם

מאנטאג, דעם 8 מאי 1933

11.00 וואהלען פון פרעזידענט פון דער פוילישער רעפובליק. 11.40 פרעסע-איבערזיכט. 11.50 מעטעאראלאגישער קאמוניקאט. 11.57 צייט-סיגנאל. 12.05 טאג-פראגראם. 12.10 קאנצערט. 1.20 מעטעאראלאגישער קאמוניקאט. 3.10 עקספארט-קאמוניקאט. 3.15 ווירטשאפטליכער קאמוניקאט. 3.25 קאמוניקאציע. 3.30 גראמאפאן. 4.25 לעקציע פראנצויזיש. 4.40 רעפעראט. 5.00 קאנקורס-קאמוניקאט. 6.00 מוזיק. 7.20 קאמוניקאט פון דער האנדעלס-קאמער. 7.30 מוזיק. 7.45 ראדיא-פרעסע. 8.00 פאפולערער קאנצערט. 9.30 ספארט. 9.40 פארטעפיאן-קאנצערט. 10.10 פאסט-קאסטעל. 10.25 טאנץ-מוזיק. 10.55 קאמוניקאטען. 11.00 טאנץ-מוזיק.

מעלדונג

יודישע געזעלשאפט פאר לאנדקענטשאפט אין פוילען, אפט. אין לאדז, וואולטשאנסקא 35, ט. 121-53

קאמוניקאט.

די יודישע געזעלשאפט פאר לאנדקענטשאפט אין פוילען, אפטיילונג אין לאדז, וואולטשאנסקא 35, טעלעפאן 121-53 ארגאניזירט אין קארוויע ביים באלטישען ים א מוסטערהאפטע טוריסטישע זומער-אפרוה-קאלאניע. די קאלאניע איז טעטיג פון 1-טען יולי אן. און געפינט זיך אין דער גרעסטער און שענסטער ווילע „זניטש", וואס בעזיצט א גרויסאר-טיגען זאל פאר 300 פערזאן, קארוויע געפינט זיך ביים אפענעם באלטישען ים, האט די שענסטע פלאזשע פון פוילישען ים-ברעג, איז ארומגערינגעלט מיט טרוקענע סאסנע-וועלדער. די לייטונג פון דער קאלאניע געפינט זיך אין די הענד פון ערשטקלאסיגע פאכמענער און אונטער דער אלגעמיינער לייטונג פון פערוואלטונגס-מיטגלידער פון אונזער אפטיילונג ה' פראפעסאר יוסף שפיגעל, וועלכער וועט ארגאניזירען א גאנצע רייהע טוריסטישע אויספלוגען איבערן גאנצען פוילישען ברעג, האלב אינזעל העל, קאשובישער שווייץ, גדיניע, אלימא, צאפאט און דאנציג. די קאלאניע ווערט בעזארגט מיט אלע קולטורעלע געבריוכען מיט דער טעגליכער יודישער און פוילישער לאדזער און ווארשאווער פרעסע, ווי אויך ביכער, א חוץ דעם מיט א שטארקען ראדיא-אפאראט, מוזיק ארקעסטער א. א. וו. עס וועלען אויך איינגעארדענט ווערען א רייהע אימפרעזען מיט'ן אנטייל פון בעוואוסטע קינסטלערישע כוחות. דער לעבענס-אויפהאלט אויף דער קאלאניע וועט זיין פון ערשטקלאסיקער מדרגה (4 מאל עסען אין טאג).

איינשרייבונגען אויף דער קאלאניע נעהמט שוין אן דער סעקרעטאריאט פון דער יודישער געזעלשאפט פאר לאנדקענטשאפט אין פוילען, אפטיילונג אין לאדז, וואולטשאנסקא 35, טעלעפאן 121-53 יעדען טאג (א חוץ שבת און זונטאג) פון 7 ביז 10 אין אוונט. 0405

אויסלאנד

5.25 מאסקווא — אפערע „פאוסט". 7.40 הילווערסום — סימפ. קאנצערט. 8.05 מינכען — אפערע. 8.15 דאווענטרי — סימפ. קאנצערט. 9.20 בערלין — סימפ. קאנצערט. 9.55 לאנדאן — אפערע פון וואגנער.

זיכערע הילף און א רפואה!

אהן אפעראציע, אהן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פער-גיסונג פאר קראנקע אויף ברוכען, פאר מענער, פרויען און קינדער, פערשידענע קאליקעס אין גוף, פאר הויקערס און פיס.

פערלאזט אייך נישט, וויל דער ווינקעל-ברוך ווערט גרויס אזוי ווי א מענשען-קאפ, אדער ווי א וואסער-קאז און עס פאלט אריין אין דעם פיס און דער קראנקער איז אין א גרויסער סכנה דורך פערדרייען. די קישקעס ווערען פערגרייזט און שטערבליך. ספעציעלע גומענע הייל-באנדאזשען אויסגעצייכענט גוט דורך גרויסע פראפעסארען מיט מיינע בעהאנדלונג און פון דייטשען פראפעסאר דאקטאר בראכוויעזינר בע-זאטיגט זיכער דעם שווערסטען און פערעלטערטען ברוך, אויך פאר הויקערס, לייטונגען פיס הייל-גארטעלען און אפאראטען פאר פערקרימטע פיס און פלאטע-פיס, ספעציעלע אינלעגען אין די שיך, קינסטליכע גומענע פיס, הענד און גומענע זאקען פאר די גרעסטע קראנקע אדערן.

עמפפאנגט פון 9 פריה ביז 1 בייטאג און פון 3 ביז 7 אוונט.

ארטאפעדישע אנשטאלט

Specialist J. RAPAPORT, Ortoped

von Lemberg **Łódź, Wólczańska 10**, tel. 221-77 front, parter.

בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג. דיפלאמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס - פראפעסארען: **פראפ. ד"ר באראנטש, פראפ. ד"ר י. מארישלער, פראפ. דר בר. קיעלאנאווסקי** און אויך אנדערע.

מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.

דעם ה' דיר. י. ראפאפארט, וואוינהאפט אין לאדז, וואולטשאנסקא 10 דריק איך אויס מיין הערציגסטען דאנק פאר דעם זארגפעלטיגען אנגעלעגטען באנדאזש אויף מיין פערעלטערטען ברוך, אויף וואס כ'בין אפערירט געווארען 2 מאל.

(—) **Dr. Berghof, lekarz.**

לעטשניצע

פון דאקטוירים ספעציאליסטען און דענטיסטישער קאבינעט

11 בזשעזשינער 11

טעלעפאן 137-63

עס נעמען אן דאקטוירים ספעציאליסטען שיפמאן, וואלינסקי, שמיר-געלד, קערשנער, שמער-לאווסקי, סלאבאדסקי, זאלצ-וואסער, איציקזאן, קרא-סאווסקי, יאקובזאן און דענטיסטין סטאראפאלסקא.

וויזיט 3 זל.

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאקטוירים-ספעציאליסטען

זאוואדזקא 1.

נאר פאר ווענערישע הויט-קראנקה. און מענער-שוואכע אנאליזען פון בלוט און אורינפלוס אויף סיפיליס און טריפער. קאנסיליום מיט ספעציאליסטען פון אוראלאגישע און נערוועז-קראנקהייטען. קווארץ-לאמפען עלעקטרישער הייל-קאבינעט, קאסמעטיק.

— טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אוונט. — פון 11 ביז 12 בייטאג און פון 2 ביז 3 נ.מ. נעמט אן א פרוי-דאקטאר נור קינדער און פרויען, זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמ. בעזונדער ווארטע צימער פאר פרויען.

וויזיט 3 זל.

די ביליגסטע איינרויפס-קוועלע פון קונסטבילדער, ראהמן

די ענטשפרעכענדסטע געשאנקען בעקומט מען ביי

Roma Spokojna

13 PIOTRKOWSKA 13

עמפפעהלט:

ליימטען-ראהמען • בילדער
סטיל- „ • רעפראדוקציעס
וואהל- „ • פאספארטוס
ראהמען צו פארהאנגען • פארטרעטען-אטעליר

ספעציאליטעט: איינראהמען בילדער.

Dr. med. Berman

צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07.

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען, מענער-שוואכע - בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג.

נעמט אן פון 8—11 פריה און 4—8 אוונט, זונטאג פון 9—1 בייטאג.

פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען.

Dr. med. HALTRECHT

ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס-קראנקהייטען

פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21

נעמט אן פון פון 2—3 און פון 6.30 ביז 8 אוונט. זונטאג פון 10—1 בייטאג

אלע ארט אנאליזען.

פאר ארבייטסלאזע לעטשניצע-פרייזן

ס'ווערט אנגענומען צו

טרייבן און שערען

רעיעל, נוט און ביליג

מ. פיימאן, זאכאדניא 66

קווער אפיצינע, פארטער.

(דורכגאנג פיעטריקאווער 33)

שייטלען

מיט פאריזער שריפטן און פערטיגע שייטלען ווערען ערשטקל. און רעיעל אויסגעפיהרט אויך אנדולאציע

ביי קערש, סקווערנאווא 15

לעכער צו וועש

י. נארדמאן

שרודמיעסקא 8

DR. MED.

M. Glazer

הויט און ווענערישע קראנקהייטען

וואוינט יעצט אויף

ZACHODNIA 64

Telefon 185-49

נעהמט אן פון 12 ביז 2 און פון 7 ביז 8.30 אוונט. 1697

זונטאג און פייערטאג פון 10 ביז 12 מיטאג

כירורגישער קאבינעט

Dr. Szreiber

איז געווארען איבערגעטראגען אויף

Narutowicza № 9

tel. 122-95.

אפעראציעס, אפאטרוגקעס, הפלט זשילאקעס או"ח היילאנשטאלט-פרייזען.

איך זוך צו קויפען א שטריק-מאשין 80-8-ער אין גוטען צושטאנד. ווענדען זיך צו רובין, פילסודסקיעגא 4. 2403

קליינע אנאנסען

1 זלאטי

אנאנס ביז 1½ פערטעל

פרייע פאסטענס

עס ווערט געבריכט פון זאפארט א קאסע-נייהער צו לאטען פון מאך שטעפערס און א לערן-יונגעל גלייך געצאהלט. צו ערפאהרען ביי זאקאפיאנקא, בושעזשינער 14.

א קוואליפיצירטע קעלנערקע קען זיך מעלדען וואסכאדניא 34. אין רעסטאראן

ראקאלען

צו פערדינגען אין בעסטען צענטרום פראנט, נאוואמיעסקא א שטוב אויף א געשעפט און אויך צו וואוינען אדער צו שלאפען מאר א פארפאלק. צו ערקינדיגען ביי לאנדא, פולנאצנא 12. 2401

זאפארט צו פערמיטען א פראנטאווע צימער מיט 2 פענסטער, א בעזונדערן איינגאנג. פיעטריקאווער 31, וו. 6. 2406

פערשידענעס

Skradzione zostały 2 weksle: (1 na zł. 50.— pł. 7/6 1933 r., wyst. małż. Grynbaum; (2 na zł. 50. – płatny 15/5 1933 r. wyst. Cygelfarb, oraz różne dokumenty i Kartę Wojskową. Weksle niniejsze unieważniam. Zwrócić takowe za wynagrodzeniem do B. Kogut, Cegielniana 25. 2402

Zaginiony został kwit z Elektrowni Łódzkiej za Nr. 59216 z dn. 6/XI–1929 r. na zł. 10.– na imię B.Seidel. Kwit unieważnia się

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman

Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.